

Štovski ŽELEZAR

Leto XVIII.

1978

Januar

Št. 1

OB VSTOPU V LETO 1978

URESNIČEVANJE CILJEV RAZVOJA 1976—1980 ZAOSTAJA. ZAMU-
JENO BO TREBA NADOKNADITI.

Jugoslovansko železarstvo ni porok hitrega razvoja gospodarstva. Nizka produktivnost v sedanjosti in še neubran razvoj za prihodnost nista vzpodbudna. Tudi Slovenske železarnе svojo vlogo igrajo pomanjkljivo. V petletnem načrtu SŽ zaostajajo in ovirajo tudi druge. V dohodkovni povezanosti mora jeklarstvo postati pospeševalnik razvoja. Večje plodove naj da že tretje leto sedanjega srednjeročnega obdobja.

Na podlagi naše nove ustavne ureditve je zvezna skupščina konec leta 1975 sprejela zakon o temeljnih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije. Ta dokument pomeni, da je planiranje na vseh območjih in dejavnostih združenega dela in splošne družbene aktivnosti dobilo mesto in vlogo, ki mu v samoupravnih ureditvi pripada. Sistem družbenega planiranja pa še ne kaže takih sadov, kot jih od njega pričakujemo. Zaposleno sprejet zakon je vplival tudi na izdelovanje ter sprejemanje družbenega plana Jugoslavije, družbenih planov republik in organizacij združenega dela za obdobje 1976 do 1980. Ti so bili sprejeti šele v drugem polletju prvega leta novega petletnega obdobja, vsi dogovori o razvoju posameznih dejavnosti, ki so sestavina družbenega plana Jugoslavije, pa še pred vstopom v tretje leto srednjeročnega plana niso dobili domovinske pravice. To brez dvoma vpliva na uresničevanje zasnovanih ciljev gospodarske krepitve in izboljševanje družbene ter življenske ravni. V teh dogajanjih nas najbolj zanima gibanje proizvodnje in razvoja črne metalurgije, ali še več: celotnega jugoslovanskega železarstva.

NIZKA RAVEN PROIZVODNJE

Jugoslovanska črna metalurgija pri razvijanju vzora naše samoupravne ureditve, graditve socializma, ne prispeva pomembnega deleža. Njeno stanje v proizvodnji, produktivnosti, ekonomičnosti in usklajenosti v razvoju je tako, da na njenih temeljih ni možno zgraditi stabilne nadgradnje kovinsko predelovalne industrije. In če dodatno še upoštevamo, da tudi kovinsko predelovalni kompleks pestijo podobne slabosti, je razumljivo, da na primer v strojogradnji v borbi z razvitimi zahodnimi ekonomijami nismo konkurenčni.

Za hitro razumevanje so najboljše primerjave, na primer z Avstralijo.

Avstralija je celina, ki je po površini 30-krat večja od Jugoslavije, prebivalcev pa nima niti za dve tretjini naše države. Na temeljih lastnih surovin je ta daljna dežela znana po volni, mesu in kožah, s proizvodnjo in uporabo jekla pa je pričela v glavnem šele po drugi svetovni vojni. Primerjava iz leta 1976 pa je naslednja:

	Avstralija	SFRJ
— prebivalcev	13.916.000	21.560.000
— izvoza — 000 \$	9.556.000	4.880.000
— proizvodnja jekla — ton	7.937.000	2.751.391
— proizvodnja jekla na prebivalca — kg	567	128
— poraba jekla na prebivalca — kg	554	185

Že iz teh podatkov, zlasti v dvakrat večjem izvozu, se vidi, da Avstralija spada med razvite ekonomije. To je jasno tudi v jeklarski industriji.

Proizvodnja jekla je v Avstraliji kljub avtonomnosti posameznih njenih držav vodena enotno, celotno pa zajema ena sama korporacija Broken Hill. Razdeljena je na štiri železarnе, od katerih je najpomembnejša Port Kembla. Leta 1976, ko je recesija že imela posledice, je ta železarna izdelala:

— koksa	2,8 milijona ton
— grodlja	4 milijone ton
— jekla	4,8 milijona ton

in imela zaposlenih 20.000 ljudi, od tega 3150 Jugoslovancev.

V istem času je celotna jugoslovanska črna metalurgija dala 1,8 milijona ton koksa, 1,6 milijona ton grodlja, 2,75 milijona ton jekla ter skupaj zaposlovala 77.500 ljudi in to v sedmih železarnah. Res je, da je mehanska in druga predelava jekla v naših železarnah bolj razvita, razlika v produktivnosti s Port Kembla pa je vendar 1:4. Jugoslovansko

črno metalurgijo pesti razdrobljenost, vsaka republika ima železarno, ki ima tudi svoj avtonomni razvoj, želijo pa graditi še nove. Neusklajeni razvoj pa je problem, ki bi moral družbi povzročiti večjo skrb, saj tudi za prihodnost ne obeta nič dobrega.

VELIKE ŽELJE ZA NALOŽBE, MALE ZA PROIZVODNJO

Po dolgem prerekanju predvsem strokovnih delavcev in republiških struktur smo pred objavo dogovora o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za razvoj črne metalurgije za obdobje od 1976 do 1980. Ta dokument predvideva, da se bodo letne proizvodne zmogljivosti surovega jekla povečale na 7.130.000 ton. Posamezne republike bodo imele naslednje deleže:

— Bosna in Hercegovina	2.650.000 ton
— Srbija	1.670.000 ton
— Makedonija	1.100.000 ton
— Slovenija	960.000 ton
— Hrvaška	450.000 ton
— Črna gora	300.000 ton

Za nas je neprijetno, ker tabelarni pregled omenjenega dogovora prikazuje, da so proizvodne zmogljivosti v slovenskih železarnah že leta 1975, to je v izhodiščnem letu sedanjega petletnega plana, znašale 450.000 ton SM jekla in 510.000 ton elektro jekla, ali skupaj 960.000, kar pomeni, da do leta 1980 v Sloveniji niso potrebne naložbe v nove talilniške peči.

Dogovor o razvoju črne metalurgije v petletnem obdobju 1976 do 1980 pa vendar tudi slovenskim železarnam odpira možnost, da že v tem srednjeročnem obdobju s koriščenjem olajšav za prioritete dejavnosti povečajo in kakovostno spremenijo strukturo proizvodnje surovega jekla. V točki 4, člena 6 dogovora je rečeno, da bodo pri razvoju imele prednost: »zmogljivosti za proizvodnjo surovega jekla (skupaj s konti livom), razen elektrojekla za navadne kvalitete (JUS, kvaliteta skupina 1).«

To enostavno pomeni da se proizvodnja kvalitetnih in plemenitih elektro jekel lahko razvija. Isti dokument odobrava razvoj proizvodnje elektro jekla tudi v zadnjem odstavku 9. člena, ki pravi:

»Na podlagi planov in programov razvoja organizacij združenega dela ter družbenih planov republik in avtonomnih pokrajin je za optimaliziranje obstoječih železarn mogoče zgraditi tudi večje zmogljivosti za proizvodnjo elektro jekla, kot so predvidene v tem členu, s tem da bo celotna proizvodnja tega jekla usklajena z možnostmi trga, da temelji predvsem na domačih surovinah in da ji je zagotovljena dolgoročna preskrba z električno energijo. Potrebne količine surovin iz uvoza za proizvodnjo elektro jekla bodo proizvajalci elektro jekla zagotovili z lastnim izvozom.«

Zimska idila

(nadaljevanje s 1. strani)

To določilo torej daje poleg spremembe strukture proizvodnje od SM na elektro kvalitete, možnost tudi za povečanje zmogljivosti nad omejitvijo po tabelarnem pregledu, ki slovenskim železarnam zapira razvoj, vendar pogojeno, da so oskrbljene uvozne surovine in da je tako povečanje usklajeno s tržnimi potrebami.

Dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije za razvoj črne metalurgije v tekočem petletnem obdobju je le delno zadovoljil ambicije republik. Tudi republika Slovenija ne more biti zadovoljna, saj kljub specializirani proizvodnji in relativno skromnemu planu povečanja proizvodnih zmogljivosti v tabelarnem predlogu nima manevrskega prostora za svoj razvoj in bo morala tega uresničiti z drugimi zahtevnejšimi določili dogovora. Odrprtih pa je v celoti ostala vrsta zahtev in načrtov republik, med katerimi je najbolj problematična dilema, ali je umestna gradnja nove železarne v Prijedoru in optimizirati Sisak. To naj bi rešil tako imenovani načrt o kontinuiteti izgradnje črne metalurgije do leta 1985. Velik del tega je že v načrtih, v izgradnji ali celo že zgrajeno, potrebnega sporazuma pa še ni.

Začnimo pri **SR Bosni in Hercegovini**. Železarna Zenica je pred sklenitvijo svoje največje razširitve. V obratovanju so že: nova konvertorska jeklarne z napravo za ulivanje gredic, valjarna gredic, profilov in žice, v izgradnji je že plavž s 1386 m³, povečati bo treba le še koksarno in Železarna Zenica bo postala zaključena celota z možno proizvodnjo 2.650.000 ton surovega jekla letno.

Rudarsko-metalurški kombinat Zenica pa ima večje ambicije. Zahteva še izgradnjo nove železarne Prijedor za polizdelke, gredice in slabe. Po načrtih, izdelanih v Sovjetski zvezi, naj bi postavili plavž in konvertorsko jeklarne s kapaciteto okrog 2 milijona ton gredic in slabov. Ta projekt je v konfliktu s projektom Metalurškega kombinata Železarne Sisak, zato kljub pritisku ni dobil zelene luči v sedanjem petletnem planu, računajo pa na obdobje do leta 1985.

SR Hrvatska je odložila načrt za izgradnjo velike jadranske železarne, ne odstopi pa od povečanja Železarne Sisak, za katero načrtuje nov plavž in konvertorsko jeklarne z zmogljivostjo 1,3 milijona ton gredic in slabov. Koksarna v Bakru z zmogljivostjo 850.000 ton koksja je pred dograditvijo. V predelavi jekla Sisak načrtuje izgradnjo nove valjarne za brezživne cevi z zmogljivostjo 450.000 ton cevi letno.

Tudi Jadranska železarna Split se bo povečala na zmogljivost 120.000 ton.

SR Srbija nadaljuje z izgradnjo železarne Smederevo. V izgradnji so nov plavž z zmogljivostjo milijon ton grodlja, valjarna za toplo valjane trakove, sledila pa bo še izgradnja tandem proge za hladno valjane trakove; ostali obrati so že v obratovanju, kar pomeni, da bodo v dogovoru predvidene zmogljivosti 1.670.000 ton jekla lahko v obratovanju pred letom 1980.

SR Makedonija — Železarna Skopje ima že zgrajene predelovalne obrate, povečati mora še proizvodnjo jekla in to z izgradnjo plavža, konverterske jeklarne in naprave za ulivanje slabov. To bo možno uresničiti v naslednjem petletnem obdobju, torej v kontinuiteti, in tako bo ta železarna imela zmogljivost okrog 2,2 milijona ton jekla, od tega 300.000 ton v elektro obločni peči.

SR Črna gora ima vse svoje načrte v Železarni Nikšić. Tam se že gradi nova elektro jeklarne s ponovno tehnologijo z zmogljivostjo 400.000 ton in naprava za ulivanje gredic s propustnostjo 200.000 ton letno. V izgradnji so prav tako bločna proga 850 Ø, kovačnica, jeklovilarna, vzmetarna in drugi obrati. Železarna Nikšić bo torej v tem petletnem obdobju dosegla zmogljivost blizu pol milijona ton kvalitetnih in plemenitih jekel letno, razpolagala pa bo tudi s predelovalnimi obrati.

KAKOVOST IN IZVOZ, PRIHODNOST SŽ

SR Slovenija s SŽ nima na področju črne metalurgije velikih ambicij. Prihodnost slovenskega jeklarstva je v kvalitetnih in zlahkajnih jeklih. Do sklenitve naslednjega petletnega obdobja mora biti sklenjen proces strukturalnega spreminjanja proizvodnje jekla, v celoti opuščen SM postopek in povečanje zmogljivosti elektro jekla na milijon ton letno. Proizvodnja bo znašala: na Jesenicah okrog 570.000 ton, na Ravnah 250.000 ton in v Štoreh okrog 180.000 ton. Vsaka železarna bo v glavnem tvorila svoj sklenjeni cikel proizvodnje, z večjo izmenjavo polizdelkov pa bo doseženo lažje obvladovanje tehnologije in višji izplesi.

Po teh načrtih bodo proizvodne zmogljivosti jekla v Jugoslaviji brez upoštevanja Prijedora do leta 1985 povečane na okrog 9,5 milijona ton letno, realne potrebe pa ne bodo presegale 8 milijonov ton. Vzporedno je namreč treba povečati porabo jekla ali razvijati konkurenčno sposobnost predelovalne industrije, za kitajske šoke pa še Kitajci niso sposobni. To pomeni, da našo samoupravno družbo še čaka težko in politično zahtevno usklajevanje. Neskladnosti pa se v celoti ne moremo več otrestiti. Ob deficitarnosti določenih asortimanov jekla je hiperprodukcija že na pohodu predvsem v ploščnatih asortimentih, zlasti v hladno valjanih trakovih in pločevini. Imeli bomo zmogljivosti: v Skopju, ki so že zgrajene, okrog milijon ton, v Smederevu v načrtu 800.000 ton in na Jesenicah že zgrajenih 150.000 ton hladno valjane pločevine. Izvoz bo edini izhod racionalnemu koriščenju za naše potrebe dvakrat prevelikih zmogljivosti.

Izvoz pa ni lahka rešitev, saj vemo, da dežele v razvoju same gradijo svojo črno metalurgijo, železarne zahodnih razvitih držav, zlasti evropske, pa preživljajo težko recesijo, ki nima izgleda za skorajšnjo ozdravitev.

Podobno bo tudi na področju plemenitih jekel, kjer bo zbir proizvodnje Slovenskih železarn in Nikšića presegel jugoslovanske potrebe. Pospešena izgradnja predelovalnih obratov za končne izdelke iz plemenitih jekel, namenjenih za zmanjšanje uvoza in za izvoz bo edina in tudi zelo koristna rešitev. Tega se moramo zavedati zlasti v SR Sloveniji, zato ni naključje, zakaj smo prav pri nas ustanovili skupnost izde-

lave in predelave jekla. Težji problem kot proizvodnja bo torej plasma jekla, ki zahteva enotno in učinkovito prodajno organizacijo zlasti pri uveljavljanju na zunanjih tržiščih.

Družbeni plan Slovenije za obdobje 1976 do 1980 že odpira možnost za orientacijo slovenskega železarstva na kakovostna in zlahkajna jekla, dogovor nosilcev tega plana, med katerimi so tudi Slovenske železarne, pa nam neposredno nalaga dolžnost, da pogumno stopamo po tej poti in da damo svoj prispevek ne le proizvodnji jekla, temveč tudi razvoju industrije, ki uporablja zlahkajna jekla. Zavedati se moramo, da vsaka specializirana proizvodnja zahteva širši prostor in da to velja tudi za zlahkajna jekla. Izvoz jekla in jeklenih izdelkov je torej imperativ prihodnosti slovenskega železarstva. To je jasno izraženo v družbenem planu SR Slovenije.

Počasi nam vsem postaja jasno, da je dohodkovna povezanost med proizvajalci reprodukcijskega materiala, predelovalno industrijo, blagovnim prometom in neposrednimi porabniki pogoj za hitrejši in skladnejši razvoj jugoslovanskega gospodarstva. Minili so časi, ko smo zaradi deficitarnosti avtonomno lahko razvijali proizvodnjo jekla. V prihodnosti brez neposredne podpore in celo brez sovlaganja in medsebojnega pretakanja sredstev od proizvajalcev surovin do končnih izdelkov in obratno ni možno pričakovati uspešnega poslovanja tudi sicer pri dobro zasnovanem razvojnem programu Slovenskih železarn.

RAZPOKA MED IZDELAVO IN PREDELAVO JEKLA SE ŠIRI

Lansko leto so bile Slovenske železarne prve med sestavljenimi organizacijami združenega dela, ki so oblikovale in sprejele samoupravni sporazum o temeljih srednjeročnega načrta proizvodnje in razvoja v obdobju 1976 do 1980. Dogovor o družbenem planu SR Slovenije je v celoti vključil naš petletni plan, upošteval pa ga je tudi samoupravni sporazum o načrtu razvoja skupnosti izdelave in predelave jekla. To vse skupaj pa vendar še ni zagotovilo, da bomo sicer lepo izdelan petletni načrt do leta 1980 tudi uresnili.

Slovenska kovinsko predelovalna industrija in ostali jugoslovanski porabniki pričakujejo od prednostnih dejavnosti odpravo deficitarnosti oz. zavor za razvoj njihove proizvodnje. Po dveh letih sedanjega srednjeročnega obdobja pa žal s proizvodnjo še ne moremo dokazati, da nove naložbe že dajejo plodove. Med porabniki je zato prisotno nezupanje pri obravnavi združevanja sredstev za nove razvojne projekte Slovenskih železarn. Povod za tako razmišljanje je predvsem v gibanju proizvodnje in še več, v izvrševanju sklenjenih pogodbenih obveznosti. Kljub obstoju posebne skupnosti se je spor med proizvajalci in predelovalci jekla v Sloveniji celo zaostрил. Glavni razlog upravičene kritike porabnikov so kakovostna, količinska in časovna odstopanja od planirane proizvodnje. Rezultati poslovanja v letih 1976 in 1977 v delovnih organizacijah Slovenskih železarn niso zadovoljivi. V primerjavi z izhodiščnim letom smo lansko leto dosegli:

	1975	1977	indeks
— surovo železo — ton	195.775	180.654	92,3
— surovo jeklo — ton	795.008	777.110	97,7
— blagovna proizvodnja — ton	740.841	750.908	101,4
— realizacija — v 000 din	7.148.516	8.490.579	118,8
— izvoz — v \$	38.749.945	38.731.509	100,0
— zaposleni	16.584	17.109	103,2

Iz teh števil se vidi padec proizvodnje surovega železa in jekla, skromna rast blagovne proizvodnje, stagnacija izvoza, hitrejša rast zaposlovanja od rasti proizvodnje ali padec produktivnosti dela.

Ti rezultati, ker niso izraženi z vrednostjo, ne dajejo sicer popolnoma točne, pa vendar zadosti verno sliko poslovanja za prvi dve leti srednjeročnega obdobja 1976—1980. Objektivnejšo in tudi boljše sliko gibanja produktivnosti bi dala stopnja povečane realizacije ali prodaje blaga, vendar le če bi izločili poviševanje cen. Tudi primerjava fizične proizvodnje 1976 : 1977 je ugodnejša, to pa zaradi tega, ker je zaradi recesije proizvodnje jekla pri nas leta 1976 stagnirala. Da bi vedeli, kje se nahajamo, je zato potrebno izdelati primerjavo z izhodiščnim letom 1975.

Vse delovne organizacije niso poslovale enako. Z rezultati najbolj odskočeta Železarna Ravne in Tovil Ljubljana.

Posamezne delovne organizacije so dosegle:

Železarna Jesenice	1975	1977	indeks
— surovo železo — ton	149.020	134.654	90,4
— surovo jeklo — ton	512.862	481.610	93,9
— blagovna proizvodnja — ton	398.229	403.548	101,3
— realizacija — v 000 din	3.306.570	3.830.000	115,8
— izvoz — v \$	10.315.850	7.255.050	70,3
— zaposleni	6.456	6.531	101,2

Železarna Ravne	1975	1977	indeks
— surovo jeklo — ton	193.656	201.500	104,1
— blagovna proizvodnja — ton	132.925	142.600	107,3
— realizacija — v 000 din	1.901.836	2.280.000	119,9
— izvoz — v \$	11.544.853	18.500.000	160,2
— zaposleni	4.546	4.670	102,7

Železarna Štore	1975	1977	indeks
— surovo železo — ton	46.755	46.000	98,4
— surovo jeklo — ton	88.490	94.000	106,2
— blagovna proizvodnja — ton	172.957	169.400	97,9
— realizacija — v 000 din	1.219.249	1.524.560	125,0
— izvoz — v \$	6.496.459	5.238.000	80,6
— zaposleni	3.040	3.258	107,2

(nadaljevanje na strani 3)

(nadaljevanje z 2. strani)
Predelovalci

	1975	1977	indeks
— blagovna proizvodnja — ton	36.730	35.360	96,3
— realizacija — v 000 din	720.861	856.019	118,7
— izvoz — v \$	10.392.783	7.738.459	74,5
— zaposleni	2.542	2.650	104,2

Železarna Ravne je ob 2,7% povečanjem številu zaposlenih dosegla 4,1% več jekla, 7,3% več blagovne proizvodnje, 19,9% večjo vrednost realiziranega blaga in 60,2% večji izvoz izdelkov. Tovil pa je rezultate iz leta 1975 v blagovni proizvodnji izboljšal za 5,7%, realizaciji za 28,8%, izvozu za 15,5%, zaposlene pa je povečal le za 1%.

Žal pa pri drugih delovnih organizacijah gibanje proizvodnje ni bilo tako ugodno, najbolj pa je nazadovala Žična, ki je blagovno proizvodnjo znižala za 16,8% ter pri tem število zaposlenih znižala za 10,5%.

Z doseženimi rezultati izvrševanja srednjeročnega plana torej ne moremo biti zadovoljni. Vzrokov ne moremo iskati v težavah s prodajo, saj je poznano, da je konjunktura za jeklo lani bila ugodna in da delovne organizacije SZ niso izvršile svojih pogodbenih obveznosti. Tudi oskrbovanje s surovinami ni bilo problematično. Nekaj težav je nastopilo z novo energetske krizo decembra, ki je zavrla zaključni polet za izvrševanje plana, kar pa vendar ni glavni razlog takemu zaostajanju proizvodnje. Osrednje razloge bodo delavci morali iskati v subjektivnih sferah, predvsem v TOZD in delovnih organizacijah samih.

Za nas je pomembna ugotovitev, da so porabniki s kakovostjo izdelkov delovnih organizacij SZ zadovoljni. To se odraža predvsem v zahtevah za povečanje obsega oskrbovanja, ki nas silijo k boljšemu koriščenju razpoložljivih potencialov.

V LETU 1978 HITREJE K CILJU

V novem letu 1978, ki je že tretje leto tekočega srednjeročnega obdobja, je treba okrepiti ugled Slovenskih železarn pri svojih porabnikih in z višjimi proizvodnimi rezultati izboljšati uresničevanje ciljev načrta proizvodnje in razvoja petletnega obdobja. Ti so leta 1980: 850.000 ton blagovne proizvodnje, 12,4 milijarde din realizacije in 99 milijonov dolarjev izvoza. Težki nalogi sta planirana realizacija in zlasti izvoz. Realizacijo je namreč treba obračunati po cenah iz leta 1975, kar da realno sliko rasti vrednostnega obsega proizvodnje in gibanja produktivnosti dela.

Temeljne organizacije združenega dela in delovne organizacije SOZD SZ so že oblikovale in sprejele proizvodno-poslovne naloge za letošnje leto 1978. Ti načrti predvidevajo:

		indeks 75/78
— surovo železo — ton	207.000	105,7
— surovo jeklo — ton	805.700	101,3
— blagovna proizvodnja — ton	817.326	110,3
— realizacija — v milijonih din	10.486	146,7
— izvoz — v \$	55.301.401	142,7
— zaposleni	17.764	107,1

Za lažjo orientacijo je treba prikazati, kako se bomo po tem gospodarskem načrtu leta 1978 približali ciljem srednjeročnega obdobja 1976 do 1980. Po planu naj bi letos dosegli:

	plana za leto 1980
— surovega jekla	80,57 %
— blagovne proizvodnje	86,76 %
— realizacije	84,68 %
— izvoza	55,86 %
— zaposlenih	100,67 %

Planirana realizacija je obračunana po tekočih cenah, zato ta kazalec ne kaže realne slike rasti vrednosti proizvodnje oziroma približevanja cilju, načrtovanem za leto 1980.

Plan proizvodnje in prodaje gotovega blaga za leto 1978 za posamezne delovne organizacije SZ predvideva naslednje:

	indeks	indeks	indeks
Železarne	Jesenice 75/78	Ravne 75/78	Štore 75/78
— surovo železo — ton	160.000 107,4		47.000 100,5
— surovo jeklo — ton	505.000 98,5	211.700 109,3	89.200 100,8
— blag. proizvod. — ton	465.960 117	142.950 107,5	169.470 98
— realizacija — 000 din	4.836.032 146,3	2.645.000 139,1	1.997.288 163,8
— izvoz — 000 \$	12.056 116,9	20.000 173,2	14.157 217,9
— zaposlenih	6.753 104,6	4.840 106,5	3.439 113,1

	indeks	indeks	indeks	indeks
Predelovalci	Veriga 75/78	Plamen 75/78	Tovil 75/78	Žična 75/78
— blagovna				
proiz. — ton	16.314 124,1	9.000 101,9	1.899 106,7	11.733 90,4
— realizacija				
— 000 din	537.690 166	180.000 124,2	96.152 121,1	193.947 112,4
— izvoza — 000 \$	5.518 123,4	2.932 73,4	310 159,1	328 18,9
— zaposlenih	1.393 124,3	520 99,4	319 104,2	500 84,5

Ti kazalci občutno popravljajo stanje dinamike izvrševanja petletnega plana proizvodnje, zaostajanje pa je še vedno veliko. Upoštevati pa je treba, da bodo večje naložbe dale svoje prve plodove šele proti koncu petletke.

(nadaljevanje na strani 5)

Tovarna poljedeljskega orodja

V tej številki našega glasila posredujemo informacijo o Tovarni poljedeljskega orodja iz Batuj, povzeto iz prospekta tega podjetja, ki je bil objavljen ob stoletnici njenega obstoja.

Prednica današnje tovarne je bila kovačnica zasebnika Karla Mulitscha, ki je leta 1876 kupil star mlin ob Vipavi pri Batujah in ga preuredil v kovačnico, jo opremil z več kladivi in drugimi stroji s kolesi na vodni pogon. Imel je tudi kovačijo v Vrtovinu, obenem pa se je bavil s trgovino na veliko. Obrata v Vrtovinu in v Batujah sta se kmalu povečala, pričeli so z izdelavo ročnega poljedeljskega orodja ter zidarskega orodja na veliko. Orodje so prodajali daleč čez mejo ožje Primorske, v Dalmacijo, v Bosno in Hercegovino ter še globlje na Balkan. Po smrti Karla Mulitscha 1883. leta je njegov naslednik Jožef Mulitsch dal namestiti leta 1895 k vodnim kolesom turbino, kar je vplivalo na povečanje proizvodnje. Vrgel se je na trgovino na debelo. Zaradi pomanjkanja delovne sile v bližnjih krajih, je lastnik vabil na delo delavce iz »kraljestva« v Italiji, takojimenovali regnicole. Ti ljudje pa so postali pomemben politični element, zlasti v času zaostrenih narodnostnih bojov na stiku med slovenstvom in talijanstvom. Ko je neki Italijan leta 1893 umoril avstrijsko cesarico Elizabeto, so izbruhnile po vsej monarhiji protitalijanske demonstracije in tako tudi na Primorskem. Najbolj burno je bilo vprav v Batujah, kjer so slovenski delavci v nastalem vročem ozračju pokazali svoje nezadovoljstvo nad tujci, češ da jim le-ti odjedajo kruh. Jožefu Mulitschu so postavili nekakšen ultimatum z zahtevo, naj takoj odpusti italijanske delavce. Ker je lastnik to zahtevo odbil, so organizirali pohod na Batuje, obkolili hiše,

Pogled na del valjarne, ki je potrebna rekonstrukcije

kjer so stanovali Italijani in jim grozili, da jih bodo pobili. Demonstrante so razgnali orožniki iz Gorice, odpeljali 14 mladeničev v Gorico, kjer so jih pozneje obsodili na zaporne kazni. Ker se je lastnik kovačije bal ponovnih izgrediv, je dal postaviti blizu Italiji in sicer v Standrežu pri Gorici še en obrat, kjer je nameraval skoncentrirati vse svoje industrijske obrate. Proizvodnja je stekla leta 1901 in tako so zlahka zadostili povpraševanju po orodju na Kranjskem, Tržaškem, Tridentinskem, Hrvaškem in celo v nekaterih kolonijah. Zaradi povečanih potreb so leta 1910 povečali obrat v Batujah, leta 1913 so namestili modernejšo turbino; še prej so povečali stavbe in nabavili nove stroje. Vsa proizvodnja je bila sedaj skoncentrirana v Batujah in v Standrežu. Manjši obrati namreč niso mogli več v korak s sodobnimi zahtevami.

Ob začetku prve svetovne vojne sta bila obrata v polnem razmahu. Ko pa je z vstopom Italije v vojno proti Avstriji stekla fronta ob Soči, je bilo v silovitih bojih uničeno tudi Mulitschevo podjetje v Standrežu, ki ga po vojni in po priključitvi slovenske Primorske k Italiji ni več kazalo obnavljati. Zato je lastnik vse napore vložil v batujski obrat. Zelo je moderniziral pogonske naprave, razširil eno od treh proizvodnih dvoran. Skupaj s sinovi, med katerimi ga je nasledil Emil Mulitsch, je prilagodil obrat modernim zahtevam za proizvodnjo motik, vil (za kopanje), kopačev, čevljarskih nožev, osti, zidarskih lopatic, lopat, lemežev, rudarskih kladiv, kladiv, sekir, tesač, sekal in drugega. Nastopile pa so težave s prodajo, ker je zaradi razmejitev med Jugoslavijo in Italijo odpadlo tržišče v Dalmaciji in v Bosni. Kraljevina SHS je postavila visoke carine, ki so zavrle izvoz v te dežele. Nekaj

(nadaljevanje na strani 4)

Tovarna poljedelskega orodja

nekdanjih kupcev pa so vendarle obdržali in zaradi nizkih cen spodrinili konkurente: avstrijske, nemške, angleške in francoske. Zaradi številnih gospodarskih težav (visoke cene, dražji transport, davčni pritisk in pod.) se je moralo podjetje omejiti na en sam obrat. Nedvomno pa je prispevalo k ponovni gospodarski rasti slovenske Primorske pod Italijo. Zaradi izgube nekaterih tržišč je podjetje ostajalo med obema vojnoma praktično v dosedanjem obsegu, tako glede števila zaposlenih, kot po opremljenosti. Delali so v izredno težkih pogojih, po 12 pa tudi 18 ur na dan, mlade, ki niso imeli doma obveznosti pa je lastnik kar zadržal v obratu. Gospodar je vodil vse sam. Hišo in družino je imel v Gorici. V tovarni ga je v času odsotnosti nadomeščal samo en človek. Imel je samo majhen zveščič s seznamom zaposlenih in s številko bančnega računa. To je bilo menda vse, se spominja eden najstarejših delavcev. Vojnja je pomenila za tovarno zastoj. Delavci so morali na razna bojišča kot vojni obvezniki. Poznejši prvi, po delavcih izbrani, direktor, Angel Čebren, se spominja, da so med vojno izdelovali podkve za potrebe partizanske vojske s privolitvijo gospodarja. Nekateri delavci iz te tovarne so po zlomu Italije pristopili k tistim, ki so se pridružili Angležom in se opredelili za partizane, ker so želeli priključitev Primorske k Jugoslaviji. Veliko delavcev je v vojni padlo. Po letu 1945 tovarna ni imela pravega statusa, pripadala ni ne k Italiji, ne k Jugoslaviji, zakaj ležala je med conama A in B. Delavci, ki so prihajali iz partizanov, so prinesli s seboj revolucionarne ideje. Zahtevali so od lastnika tovarne, Mulitscha, naj izroči tovarno državi. Ker se je temu upiral, so ga enostavno nagnali. Mulitsch se je namreč izgovarjal, da bo to zadevo uredil zakon. Delavci pa so bili neučakani. Odpeljali so lastnika na postajo milice v Črniče, od tam pa so Mulitscha poslali v Solkan. Ker pa se je naslednji dan zopet pojavil v tovarni, so mu delavci povedali, da tako ne gre več. Na zahtevo delavcev jim je izročil ključke tovarne in se v par minutah podal domov v Gorico. Pozneje je dobil odškodnino od FLR Jugoslavije.

Ko je bila Primorska 15. septembra 1947 priključena k Jugoslaviji, je podjetje končno dobilo svoj status; 28. aprila 1948 je bilo nacionalizirano, vlada LR Slovenije je ustanovila Tovarno poljedelskega orodja Batuje, kakor se še danes imenuje. Po volji kolektiva je postal direktor Angel Čebren, po odločbi slovenske vlade pa je bil tudi uradno imenovan na to mesto. Zdaj prične nov razvoj tovarne. Obnovili so proizvodnjo poljedelskega orodja na način, ki so ga bili vajeni že od prej. Domala vse so izdelovali ročno. Težave so imeli s kadri in z opremo. Inženir Milko Bremec, referent za kovaštvo, jim je pomagal z dragocenimi nasveti in poskrbel za ceneno izpopolnitev podjetja s stroji. Po njegovi zaslugi so dobavili v Batuje nekaj strojev iz razvitejših kovinskih industrij. Iz Zreč so dobili leta 1952 ekscentrične škarje in strojno rezanje jekla je pomenilo prelomni trenutek za tovarno. Krenili so na pot k vse modernejši tovarni za poljedelsko orodje. Ker pa je šel tedanji gospodarski razvoj pri nas po poti posodabljanja industrije, gradbeništva in energetike, medtem ko je kmetijska politika zaostajala, so nastale za podjetje nove, resne težave. Čeprav so ponovno osvojili tržišče v Dalmaciji, Istri, Bosni in Črni gori, ni in ni mogla dohitevati drugih, bolj podpiranih gospodarskih vej. Leta 1950, ko so bile razpuščene direkcije, je podjetje z drugimi sorodnimi podjetji ustanovilo neke vrste poslovno združenje Fužinar. Namen: specializacija kovaških podjetij, porazdelitev dela in dogovor o skupni prodajni službi. Zelo napredno že tedaj. Tako so pričakali samoupravljanje. To je bil za njih drugi najsvetlejši dogodek po tistem, ko so pregnali starega last-

nika. Prvemu delavskemu svetu je predsedoval Jože Spanjolo, eden od devetih večkratnih udarnikov.

Leta 1951. so zgradili brusilnico, hkrati so začeli orodje lakirati. Delovne prostore so prenovili in jih opremili z nekaterimi novimi orodji in stroji. Leta 1954 so dobili nov električni transformator, imeli so dva električna zaganjača, 16 elektromotorjev, 9 ventilatorjev za peči in 37 različnih strojev. Zaradi precej visoke storilnosti in razmeroma majhne rasti zaposlenosti, so se režijski stroški zmanjšali, konkurirali so vsej kovaški industriji v Jugoslaviji. Pokazali so se že uspehi specializirane proizvodnje, za zelo obetavno se je izkazala proizvodnja lemežev in desk. Primanjkovalo pa jim je strokovnjakov. Od leta 1955 do 1960 se je proizvodnja več kot podvojila, število delavcev pa se je povečalo samo za 25, vrednost osnovnih sredstev tudi ni bistveno narasla. Brez kakih večjih razvojnih sunkov je od leta 1956 do 1966 značilna vztrajna rast proizvodnje. Bolj kritični sta bili leti 1957 in 1962, ko so morali odpustiti delavce. Podjetje je ves čas solidno gospodarilo, ni se zadolževalo, opremljalo se je samo za tisto vsoto ki so jo dopuščale trenutne razmere. V kritičnem letu 1952 so se na pobudo Čebrena lotili izdelovanja krogel za potrebe cementarn, kar je zelo uspelo. Od leta 1965 pa tudi že poprej se je pričela batujška tovarna prilagajati vse močnejši kmetijski mehanizaciji, pričeli so izdelovati priključke za traktorje. Leta 1965 pa so se pričeli ukvarjati z valjarništvom in naslednje leto je stekla redna proizvodnja betonskega železa, jeklenih profilov in profilov za izdelovanje pil.

Leta 1969 je upokojenega direktorja Čebrena zamenjal njegov delovni tovariš Ivan Matelič. Leta 1971 so začeli razmišljati o novi vlogi kmetijstva v prihodnjem razvojnem obdobju, kar je pozneje privedlo do tako imenovanega »zelenega plana«. Ko jih je leta 1974 ogrozila povodenj, so delavci z največjimi naporii preprečevali, da jim voda ne bi zalila elektromotorjev. In so preprečili.

Odločilnega pomena za razvoj te delovne organizacije, tako v pogledu same organizacije, kot v pogledu vsebinskega razvoja, je bilo sprejetje nove naše ustave, ob koncu leta 1974. Po temeljitim razmislekih in analizah so ugotovili, da noben izmed posamičnih obratov nima vse potrebnih lastnosti, da bi postal temeljna organizacija združenega dela. Tako so ostali enovita organizacija združenega dela in se kot taka pridružili 1. januarja 1975 k Združenemu podjetju FUŽINAR, v katerem so TIK iz Kobarida, Tovarna kos in srpov iz Lovrenca na Pohorju, Jeklo iz Ruš, Splošno kovinsko podjetje iz Ajdovščine, Tovarna kos in srpov iz Vitanja, Orodno kovaštvo iz Poljan nad Škofjo Loko in Fužina »Caven« iz Lokavca. Skupno prodajno službo imajo v okviru skupnih služb v Ljubljani.

Ob svoji stoletnici stojijo na prelomnici. Nova jugoslovanska kmetijska politika, po kateri se bo pomemben del naporov in sredstev usmeril v kmetijsko proizvodnjo, daje, tako upajo, dobra zagotovila tovarni za njeno osnovno dejavnost in možnost kakovostnega izpopolnjevanja na tem področju. Trenutno imajo pri 252 zaposlenih 3 inženirje in 13 tehnikov. Tudi v štipendiranem skrbijo za nove strokovne kadre. Batujci so mnenja, da bodo prej ali slej prišla, zaradi ugleda Jugoslavije v deželah tkim. »tretjega sveta«, od tam tudi v Batuje naročila za kmetijsko mehanizacijo in druge njihove izdelke. Na to se tudi temeljito pripravljajo.

Drugi, pomembni del načrtov batujške tovarne se suče okrog vprašanja, kako privedi tudi svoje valjarstvo na širšo in kvalitetnejšo proizvodno raven. Tu bo potrebna večja investicija, zamenjati je treba obrabljeno opremo valjarne. Izdelali so investicijski pregled, po katerem naj bi z lastnimi sredstvi, s sredstvi banke, slovenskega gradbeništva ter s tujim kapitalom zbrali 360 milijonov dinarjev, kolikor potrebujejo za prenovu valjarne. V njej bi, po izračunih, lahko izdelovali petkrat več valjancev za potrebe gospodarstva kot doslej, to je 50.000 ton. Njihov predlog je bil verificiran v najvišjih gospodarskih in družbeno-političnih telesih in upajo, zlasti v luči gospodarskih obetov, ki jih prinaša tudi »Osinski sporazum« med Jugoslavijo in Italijo, da so njihovi upi realni. Čeprav je med nekaterimi sorodnimi delovnimi organizacijami čutili ob batujških zahtevah nelagodje in celo nerazumevanje, ne bodo tako hitro obupali. Zakaj slovenski gospodarstveniki menijo, da je tak obrat potreben. Batujski delavci pa vsi čutijo, da so si to zaslužili; bilo bi, pravijo, le vračilo za vloženo delo in številne napore, ki so jih zmagovali le s trdno voljo, delavsko zavestjo, samoodrekanjem in z vero v solidarnost, ko potrebujejo razumevanje in pomoč.

Od kod januarju ime?

Januarju so dali ime stari Rimljani in to po bogu vrat in obo-kov, nasploh varuha hiše — Janu. Vsa vrata v tedanjih rimskih mestih so imenovali »janua« in so bila posvečena bogu Janu, ki je z dvema obrazoma lahko gledal ven in noter, prihajajoče in odhajajoče. Prvotno je bil Jan eden izmed glavnih bogov; Saturn je bil vladar zemlje, Neptun vladar neba, Jan sam pa vladar nad nebom. Pozneje ga je zamenjal Jupiter. Izročilo pripoveduje, da mu je dal ustanovitelj mesta Rima — Romul sezidati svetišče, ki so mu bila vrata odprta samo v času vojne; ko je vladal mir po vsej rimski državi, so bila vrata tega svetišča zaprta, kar pa se je le poredkoma

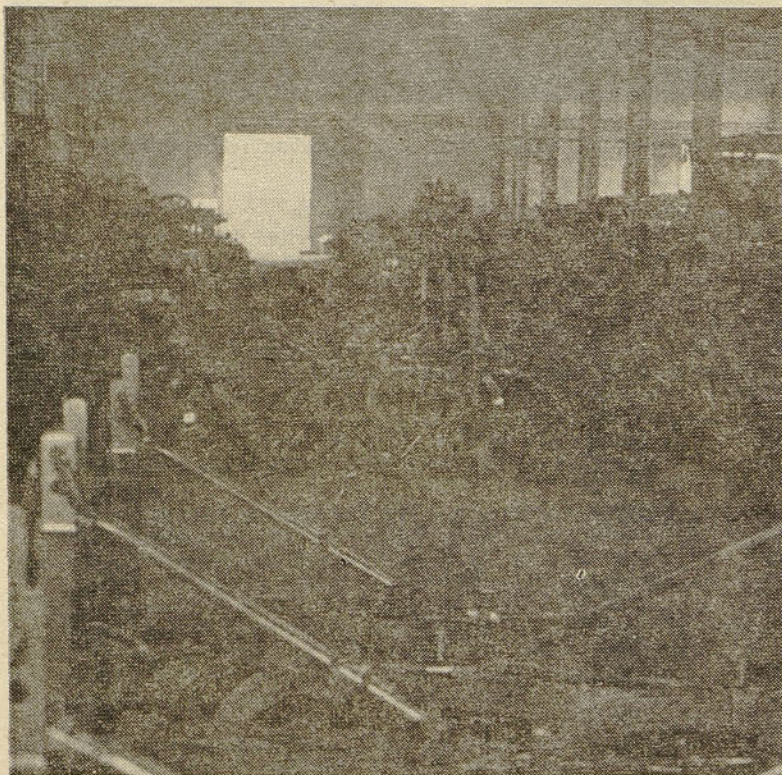
zgodilo. Bog vhoda in izhoda je postal bog začetka in konca.

Jan je bil simbol prvega meseca v letu, ker je videl z obrazom, ki je bil usmerjen v prihodnost, vse, kar se bo med letom zgodilo.

R. U.

Dopisujte v

Štorski
ŽELEZAR

Skladišče gotovih izdelkov

Stoletnica rojstva našega velikega pesnika

OTON ŽUPANČIČ (1878–1949)

Življenjska pot pesnika, ki si je za geslo izbral te klene in neizprosne besede, se je začela 23. jan. 1878 v Vinici — Bela Krajina. Po šolanju v Dragutašu in Novem mestu, ga je pot pripeljala v ljubljansko gimnazijo in nato kot študenta na Dunaj, kjer se je temeljito seznanil z

Kuj me, življenje, kuj!
Če sem kremen, se zaiskrim,
če jeklo, bom pel,
če steklo — naj se zdrobim.
(Geslo)

Ob vstopu v leto 1978

(nadaljevanje s 3. strani)

Največji novi objekt nova hladna valjarna Železarne Jesenice bo postopoma povečevala vrednost svoje proizvodnje in s tem dvigovala raven celotne proizvodnje SZ. Tovarna traktorjev bo povečala letno število izdelanih in plasiranih traktorjev in tako izboljševala sliko realizacije in izvoza Železarne Store in SOZD SZ. Do konca petletnega obdobja bodo dale prve plodove tudi naložbe v kovačnico in jeklaro Železarne Ravne in v predelovalne delovne organizacije SZ, kar bo olajšalo približevanje ciljem srednjeročnega plana.

Temeljne razvojne naloge, ki jih opredeljuje resolucija o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980, dajejo slovenskemu železarstvu za leto 1978 možnosti za izpeljavo razvojnih programov v tem letu. Omenjeni republiški dokument vsebuje za področje proizvodnje in predelave jekla naslednji tekst:

»SOZD Slovenske železarne bo nadaljevala napore za povečanje in izboljšanje strukture proizvodnje jekla in jeklenih izdelkov. V ta namen bo nadaljevala z vlaganji v razvojne projekte srednjeročnega načrta za povečevanje in posodobljanje talilnic, livarn ter obratov plastične in termične predelave.

V SOZD Slovenske železarne bodo nadaljevali z razvojem dodelave kvalitetnih in zlahkih jekel, v poslovni skupnosti izdelave in predelave jekla pa z dohodkovnimi odnosi krepili medsebojno sodelovanje.

SOZD Slovenske železarne bo z bilanciranjem potreb članic poslovne skupnosti izdelave in predelave jekla ter drugih porabnikov kovinske ter elektro industrije zagotovila boljše oskrbovanje z jeklom in jeklenimi izdelki iz programa proizvodnje delovnih organizacij Slovenskih železarn in za nepokrite potrebe skrbela za koriščenje drugih jugoslovanskih virov jekla.

Nismo torej še zamudili vlaka, še vedno obstaja možnost, da naše, v dogovoru republiškega družbenega plana sprejete obveznosti do leta 1980 izvršimo. Zaostali bomo le v količini jekla, kar pa bi morali nadoknaditi z boljšo kakovostjo. Zavedati se moramo, da so to naloge, ki zahtevajo od nas vseh skrajne napore. Zlasti področje izvoza blaga in storitev, ki je imperativ prodaje, oskrbovanja s surovinami, rezervnimi deli in opremo, je za nas najtrši oreh, ki ga bomo strli samo s složnim in vzajemnim delom vseh združenih delovnih organizacij.

V letu 1977 nismo dosegli vseh planiranih rezultatov proizvodnje, napravili pa smo velik korak v samoupravnem organiziranju. Povečali smo število TOZD, uredili združevanje TOZD v DO, oblikovali samoupravni sporazum združevanja v SOZD Slovenske železarne, zasnovali stroj SOZD SZ po zakonu o združenem delu, trasirali pot kontinuiranega delovanja interne banke, blagovnega prometa in raziskovalne dejavnosti ter predvideli prisotnost inženiringa v SOZD SZ. V letošnjem letu imamo na področju samoupravnega izpopolnjevanja lažjo nalogo.

Prednosti sproščene iniciative za izboljševanje poslovanja v TOZD bodo dale svoje sadove, večje rezultate pa bo dalo tudi združevanje sredstev in dela na področju načrtovanja, razvoja, tehnologije, marketinga in enotnega nastopa, zato lahko z optimizmom gledamo v prihodnost.

Dohodkovni odnosi, ki so na pohodu, bodo v prihodnosti usklajevali do sedaj nerešljive probleme. Proizvajalci jekla bomo s predelovalci pekli skupni kruh in spoznali bomo, da je v vzajemnosti sloga in moč.

S pridno uporabo lastnih delovnih sposobnosti bo leto 1978 srečno in poslovno uspešno.

Gregor Klančnik

evropsko kulturo. Tudi po študiju je še dalj časa preživel v zamejstvu (Pariz, London, Bavarska). Po dokončni vrnitvi v domovino je, med drugim, opravljal posle dramaturga v Deželnem gledališču in bil kasneje upravnik Slovenskega narodnega gledališča.

Svojo prvo pesniško zbirko »Čaša opojnosti« je izdal l. 1899; in pomeni skupaj s Cankarjevo »Erotiko« temeljno delo slovenske moderne, t. j. literarnega gibanja na začetku 20. stoletja, ki je po Prešernu spet približalo Slovence modernemu evropskemu literarnemu dogajanju.

Tiho, brez besed
hodim s svojo srečo
med ljudmi;
in nikdó ne ve, od kod,
in nikdó ne ve, zakaj
sije moji duši maj...
(Tiho, brez besed)

Župancič je ustvaril pesniško delo, ki po svoji estetski prepričljivosti, kakor tudi po idejno-čustveni razsežnosti dosega evropski kakovostni nivo. Opravi je revolucijo slovenske pesniške besede in oblike. Ustvaril nam je moderen pesniški jezik, ki je našel kasneje veliko posnemovalcev.

Pojdem na prejo, na prejo,
saj me ne mara ljubica več
pojdem na prejo ko ptiček na
vejo —
kar je bilo, je za vekomaj preč.
(Pojdem na prejo)

Pesnik je uporabil veliko motivov in ritmov belokranjskih in drugih slovanskih ljudskih pesmi (Zabučale gore, Moravska narodna, Pojdem na prejo). Znal pa se je poglobiti tudi o otroško dušo, kar dokazuje velika priljubljenost pri naši mladini (Ciciban, Lahkih nog naokrog, Pisanice, Sto ugank).

Hodil po zemlji sem naši in pil
nje prelesti...
(Duma)

V zreli dobi svojega ustvarjanja se vedno bolj loteva domovinske in socialne tematike. Boli ga problem slovenskega izseljenstva po I. svetovni vojni. Najboljši stvaritvi iz tega obdobja sta pesmi Duma in »Z vlakom«. Pesnik stopi dokončno v družbeni prostor in razširi svojo tematiko v socialno-družbeno in filozofsko smer.

Od štirih do ene,
od štirih do ene
vodà nam kolesa, mehove nam
žene,
do osmih do treh
žareči žebli, žebli v očeh...
(Žebljarska)

Angažira se tudi v morda najtežjem letu Slovencev — 1941. Je začetnik uporniške partizanske pesmi.

Gozd in gora poj,
silen ženimo hrup,
boga gmajna, le vkup,
le vkup, le vkup z menoj,
staro pravdo v mrak tulimo,
da se pretulimo skozi to zimo.
(Veš, poet, svoj dolg?)

To je pesem upora, prežeta z gesli slovenskega kmečkega punta. Pesem, ki je s svojo idejno jasnostjo in borbenostjo opravila veliko poslanstvo v osvobodilni borbi našega naroda.

Poskusil se je tudi v dramski ustvarjalnosti. Snov je vzel iz celjske zgodovine (»Veronika Deseniška«). Vendar se mu je rodila bolj psihološko pretanjena lirski pesnitev, kot pa barvita odrska umetnina. Bil pa je tudi mojstrski prevajalec, predvsem iz angleščine in francoščine (Shakespeare, Dickens, Molière, Balzac itd.)

Župancič nam je zapustil takšno duhovno in čustveno bogastvo, povzdignil je naš jezik na takšno raven, da ga upravičeno uvrščamo med naše največje umetnike.

Ob njegovi sedemdesetletnici ga je Prezidij Ljudske skupščine LR Slovenije imenoval — v smislu zakona o podelitvi naslova »ljudski umetnik« — za prvega »ljudskega umetnika«. S tem je naša oblast pokazala, kako visoko ceni Župancičevo zvesto službo narodu, njegovo izredno obsežno delo za dvig slovenske književnosti in za razmah slovenskega knjižnega jezika.

DK

Ljudska modrost

Ako zima ne miga z rilcem, otepa z repom.

Bodi zima, bodi kres, kadar zebe, neti les!

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

DELAJSKI SVET SO ZD SLOVENSKEH ZELEZARN

V decembru 1977 je bila v Ljubljani 15. seja delavskega sveta Slovenskih železarn. V obširnem in zahtevnem gradivu so člani delavskega sveta med drugim obravnavali in sprejeli vrsto pomembnih sklepov.

Najprej so pregledali izvršitve sklepov 14. seje in ugotovili, da je večina sklepov izvršenih, nekateri pa so zaradi trajnega značaja v izvajanju (6 sklepov), dva sklepa nista zadovoljivo realizirana, 16. sklep te seje pa se dopolni.

Ugotovili so tudi, da sklep z 10. seje DS SZ še ni zadovoljivo realiziran ter ga je potrebno čimprej polno rešiti (gre za vprašanje refundacije v Železarni Store).

Med ostalimi 11. točkami dnevnega reda pa velja omeniti naslednje:

Ocenili so 9-mesečno poslovanje SOZD SZ in ugotovili, da je poslovanje in uspeh enak kot v 6 mesecih. Ugotovljeno je bilo tudi, da na nezadovoljiv rezultat vplivajo neizpolnjene notranje obveze med delovnimi organizacijami Slovenskih železarn. Sprejeti so že ustrezni sklepi, za izboljšanje stanja na tem področju.

Pomembno pod to točko je sprejeti sklep, da naj bodo v zaključnem poročilu o poslovanju za leto 1977 na podlagi rezultatov podani tudi predlogi ukrepanja za izboljšanje rezultatov v letu 1978, da bi dosegli planirane cilje srednjeročnega plana. V gospodarski načrt je treba vgraditi tudi mere za izboljšanje stanja pri izvrševanju proizvodnih zadolžitvev.

Ocenjeno je bilo delo interne banke, ki je bilo ob danih pogojih dobro. Posebno pozornost so posvetili komercialni dejavnosti, tako v smislu skupnega poslovanja, kot v notranjem blagovnem prometu ter pospeševanju izvoza v letu 1978.

V smernicah za oblikovanje plana proizvodnje DO in SOZD SZ za leto 1978 je delavski svet sprejel ta izhodišča, ki naj jih delovne organizacije upoštevajo v svojih dokumentih in prilagode svoje letne plane tem smernicam.

Obravnavali so razvojne programe delovnih organizacij SOZD SZ, kjer so sprejeli in potrdili investicijske programe za:

- a) izgradnjo odpraševalne naprave na elektroobločnih pečeh železarne Jesenice;
- b) modernizacijo jeklarne železarne Ravne;
- c) izgradnjo jeklovleka v železarni Store;
- d) spremembo investicijskega programa izgradnje novih prostorov in nakupa dodatne opreme za obrat industrijske opreme in orodjarno v »Verigi« Lesce.
- e) podana je bilo soglasje o spremembi nakupa raziskovalne opreme Metalurškega inštituta Ljubljana, v korist nakupa stiskalnice v Litostroju.

Pod točko, sodelležba Interne banke SZ pri financiranju razvojnih programov DO SOZD SZ je bila določena udeležba interne banke in roki ter načini vračanja za v prejšnjem odstavku navedene investicije.

Podana je bila informacija o pripravi samoupravnega sporazuma o

zdržitvi v SOZD SZ. S tem v zvezi bo komisija pripravila predlog za sprejem na referendumih v TOZD.

Delavski svet je sprejel samoupravni sporazum o trajnem medsebojnem sodelovanju ČELIK — SZ.

Delavski svet je posredoval v predhodno javno razpravo Samoupravni sporazum o združitvi v Interno banko SZ in imenoval komisijo.

Delavski svet je sprejel na znanje informacijo o uskladitvi pravnega položaja skupnosti izdelave in predelave jekla z zakonom o združenem delu.

Delavski svet je sprejel tudi sklep o sprejemu samoupravnega sporazuma o združitvi v Ljubljansko banko — gospodarsko banko Ljubljana in statut, prav tako je soglašal z združitvijo Ljubljanske banke, Gospodarske banke Ljubljana v Ljubljansko banko — združeno banko in imenoval delegata v zbor tov. Andreja Cetinskega.

Prav tako je sprejel samoupravne akte stanovanje komunalne banke in v organe upravljanja banke izvolil delegatke tov. Mojco Majdič. Za podpisnika pa pooblastil tov. Gregorja Klančnika.

Delavski svet je delegiral v sve- te visokošolskih zavodov za naslednje 2-letno mandatno obdobje dosedanje delegate:

- Ekonomska fakulteta — Andrej Cetinski
- Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo — Albina Tušar
- Fakulteta za elektrotehniko — Ivan Zupan.

Naslednja seja je bila sklicana za 20. januar 1978, o sklepih te seje bomo poročali o februarški številki.

DELAJSKI SVET DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE STORE je na svoji 10. redni seji 29. decembra 1977 sprejel naslednje sklepe:

1. Sprejel je na znanje informacijo o dosedanjem poteku priprav investicijske izgradnje.

Dokončne oblike investicijskih naložb, ki bodo dogovorjene med vodji posameznih temeljnih organizacij, naj se predložijo DS DO v obravnavo in sprejem do prihodnje seje.

2. DS je osvojil predlog razpisne komisije za imenovanje pomočnika direktorja Železarne Store in na to delovno mesto imenoval Srečka Senčiča, dipl. ing. met.

3. Pri obravnavi poročila o izdelavi gospodarskega načrta za leto 1978 je DS sprejel sklep, naj se predlog le-tega pripravi čimprej oz. v začetku januarja. Razprava naj poteka tako, da bi ga sprejeli še dosedanje samoupravni organi (t. j. do 25. 1. 1978).

4. DS DO je ugotovil, da so delovni ljudje v TOZD 114. panoge, livarn in MO razpravljali in sprejeli Samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju, pridobivanju in delitvi prihodka med SOZD SZ in Čelik Beograd in ga je DS DO verificiral.

5. DS DO je verificiral Poslovni red industrijskega tira Železarne Store s tem, da se pripomba TOZD Energetika vnese v poslovnik.

6. DS DO je verificiral Samoupravni sporazum o združitvi v

Jugobanko — temeljno banko in Statut Jugobanke — Temeljne banke Ljubljana, ki sta bila sprejeta na zboru in potrjena na DS TOZD in DSSS.

Za podpisnika je potrdil tov. Kranjc Emila.

7. DS DO je verificiral Samoupravni sporazum o združitvi v Ljubljansko banko — splošno banko Celje in Statut Ljubljanske banke — splošne banke Celje, ki sta bila sprejeta na zboru in potrjena na delavskih svetih TOZD in DSSS.

DS priporoča DS TOZD, da za člana izvršnega odbora naknadno imenujejo tov. Tugomerja Vogo.

8. DS DO je ugotovil, da delovni ljudje v TOZD in DSSS na svojih zbiorih niso sprejeli Samoupravnega sporazuma o turistično-rekreacijskem centru Golte.

9. Delovni ljudje v TOZD in DSSS se na zbiorih niso odločili za pristop k Samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev splošne komunalne porabe občine Celje.

10. Vodstvo finančnega sektorja je DS DO zadolžil, da pripravi pismeni odgovor v zvezi s pripombami delavskega sveta TOZD ViT na Pravilnik o organizaciji in vodenju knjigovodstva v Železarni Store. Delavskemu svetu TOZD GKSG ni potrebno odgovoriti, ker se je delegacija strinjala z utemeljitvijo, ki je bila podana na seji.

Usklajene pripombe je potrebno posredovati vsem TOZD.

11. DS DO se je odločil, da bo verificacijo Osnutka Pravilnika o uporabi osebnih avtomobilov v službene namene opravil po uskladitvi podanih pripomb, t. j. na naslednji seji.

Usklajene pripombe naj se posredujejo vsem TOZD.

12. DS DO je zadolžil kadrovski sektor, da delavskemu svetu TOZD ViT posreduje pismeni odgovor oz. stališče glede finančne obremenitve, ki bi nastala s pristopom k Posebni izobraževalni skupnosti za barvasto in črno metalurgijo, na kar naj DS TOZD ViT ponovno razpravlja o pristopu k tej skupnosti.

13. Volitve v vse oblike samoupravne organiziranosti se izvedejo na dan 25. januarja 1978. Na ta dan se izvede tudi III. referendum za sprejem naslednjih samoupravnih aktov:

- samoupravni sporazum o združitvi dela in sredstev v delovno organizacijo
- statut delovne organizacije
- samoupravni sporazum o delitvi sredstev, pravic in obveznosti med temeljne organizacije
- samoupravni sporazum o posebni finančni službi v delovni organizaciji
- samoupravni sporazum o združitvi dela in sredstev v SOZD
- samoupravni sporazum o interni banki SOZD

14. DS je bil informiran o Samoupravnem sporazumu o poslovnem sodelovanju pri skupni realizaciji razvojnih programov in sicer »Uvedba litine za hidravliko v serijsko proizvodnjo« ter projekta »Hidravlika«, katerega obrazložitev je podal direktor DO, tovariš Dušan Burnik, dipl. ing. s pripombo, da se v sporazum vnese dodatek, da bo raziskovalno delo potekalo v razvojnem oddelku Železar-

ne Store, ulitki pa naj bi se izdelovali v livarni Vitanje pod strokovnim vodstvom Železarne Store.

15. Predlog kandidatov za delegate v skupščino splošnega združenja za predelavo kovin Jugoslavije je DS DO potrdil. Ti kandidati so:

- Miler Ivan, dipl. ing. pom. gen. dir. za razvoj osnovnega sistema Torpedo, Reka
- Radović Radoslav, dipl. ing., gen. dir. OZD »IMT«, Novi Beograd
- Stojković Vladimir, dipl. ing., gen. dir. OZD »FAD«, Gornji Milanovac

— Kovačević Alija, dir. tovarne traktorjev »Bratstvo«, Novi Travnik

Obenem DS DO predlaga volilni komisiji, da prouči možnost vključitve našega predstavnika v druge organe in zastopstva v tem združenju.

Želimo, da bi v naslednji mandatni dobi bili v tem združenju zastopani tudi delegati Železarne Store — Tovarne traktorjev.

16. Na predlog sektorja za novogradnje je DS DO sprejel sklep, da v letu 1978 pristopimo k izgradnji zaklonišča na področju Store II ter da se izločijo ustrezna finančna sredstva, ki bremenijo investicijska sredstva posameznih TOZD glede na število zaposlenih in začetek izgradnje objektov.

Gornje je DS sprejel s pripombo, da naj izgradnja zaklonišča poteka po fazah.

EKONOMSKO-GOSPODARSKI ODBOR je na 18. redni seji decembra 1977 pregledal izvajanje sklepov in med drugim ugotovil, da še vedno niso bili iz TOZD dostavljeni akcijski programi oziroma poročila o njihovi realizaciji, da priprava dela livarn še ni posredovala proizvodnih programov za obdobje 1. 12. 1977 do 31. 3. 1978, da nihče, razen TOZD ViT, ni posredoval analize o porabljenih nadurah po obratih za leto 1977 in da EOS dostavi odboru kartoteko dopetja podatkov za plan oziroma seznam kasnitev. Za vse navedene neizvršene sklepe, sklepi oziroma zadolžitve ostanejo še vnaprej v veljavi.

Seznanil se je s problematiko tovarne traktorjev ter ob tem za rešitev tega stanja zadolžil pristojne službe.

Sprejel je operativni plan za december s spremenjenim planom porabe energije ter ugotovil, da so planirane nadure za ta mesec visoke, kar je posledica dela nekaterih TOZD na proste sobote.

Potrdil je sklepe seje komisije za racionalizacijo, podprl predlog o nastavitvi ekonomskega tehnika v tem oddelku ter ugodil pritožbi tov. Martina Đurkovića.

Obravnaval je potno poročilo o potovanju v tujino in odobril nova potovanja.

Na predlog finančnega sektorja je imenoval popisne komisije za inventuro po posameznih področjih.

ODBOR ZA KADROVSKO-SOCIALNE ZADEVE je na 8. redni seji, 20. 12. 1977 potrdil sklepe 7. seje in ugotovil, da sta dva sklepa še v realizaciji.

(nadaljevanje na strani 7)

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

(nadaljevanje s 6. strani)

Obravnaval je zasedbo delovnega mesta strokovni sodelavec v sektorju za novogradnje in na to delovno mesto imenoval dipl. pravnico Jožico Subotičevo.

Potrdil je predlog za spremembo mikroorganizacije v preventivnem vzdrževanju. Prav tako je potrdil predlog za reorganizacijo in ponovno ovrednotenje delovnih mest v skupini za vzdrževanje prog.

Obravnava za organizacijsko spremembo v nabavnem oddelku so preložili na naslednjo sejo. Potrdil je predlog za dodelitev štipendij za izredni študij.

Odbor je potrdil predlog prednostnih poklicev za Železarno Štore s tem, da se eventualno dopolnijo, če bo to potrebno. Imenoval je dipl. ing. Knez Petra za v. d. vodja ekonomsko-organizacijskega sektorja. Prav tako je imenoval tov. Pisanec Stefan za v. d. službe varstva pri delu.

Zavrnil je predlog kadrovskega sektorja o ponovnem imenovanju na vodilna delovna mesta tov. Zmahar Ivana in Nosan Franca dipl. ing., ker je predlog v nasprotju z zakonom o združenem delu. Kadrovskega sektorja naj da obrazložitev, zakaj je do tega prišlo.

Obravnaval je prošnje za stanovanja in sofinanciranje nakupa stanovanj. Tako se izpraznjeno stanovanje tov. Metličarja dodeli Žolnir Ivanu, stanovanje Alenke Zumer pa po izpraznitvi, dr. Maganja Vladimirju. Za Leskovšek Zlatka iz MO in Seme Franca iz ViT naj se skuša pridobiti sofinanciranje za nakup stanovanja v DO, kjer delata njuni ženi.

Prošnji tov. Baumkirherja odbor ni mogel ugoditi, ker ni razpoložljivega stanovanja. Prav tako ni ugodil prošnji ing. Čobanovića za spremembo delovnega časa.

ODBOR ZA DOHODEK IN DELITEV OSEBNEGA DOHODKA je 29. decembra 1977 potrdil sklepe 20. seje in obravnaval za naslednje tri mesece: december 1977, januar in februar 1978 variabilni del osebnega dohodka in sklenil, da se v povprečju za celotno delovno organizacijo poveča od sedanjih 21,5 % na 24,8 %. S tem se bo povprečni osebni dohodek dvignil na ca. 5.000 din.

Razpravljal je o predloženem obračunu stimulativnih dodatkov za mesec november in odločil, da se TOZD, ki jim izračun po do sedaj veljavnih kriterijih ni prinesel stimulativnega dodatka, izplačajo akontacije.

Delavski svet TOZD in DS delovne skupnosti so v prvih dneh januarja letos na rednih ali izrednih sejah obravnavali realizacijo sprejetih sklepov zadnjih sej, posebno točko dnevnega reda pa so namenili referendumu 25. januarja 1978 in volitvam v samoupravne organe.

V smislu sklepa DS DO Železarne Štore so vsi delavski sveti v TOZD in DSSS potrdili ta sklep in izvolili volilne komisije za volitve v samoupravne organe za 25. januar 1978.

DELAJSKI SVET TOZD 114. p. noge je na 13. seji, dne 28. decembra 1977 pregledal realizacijo sklepov 12. seje in zavzel do ne-

realiziranih sklepov dodatne sklepe in zadolžitve.

Obravnaval je rezultate poslovanja v oktobru in novembru ter ocenil predvidene rezultate v decembru. Seznanjen je bil o razpravi delovnih skupin po vprašanju osebnih dohodkov in meni, da so le-ti prenizki ter se zavzel za povišanje osnovnih ocen metalurških poklicem.

Obravnaval in sprejel je »Poslovni red« za opravljanje službe na industrijskih tirih Železarne Štore.

Obravnaval je investicijsko nalozbo žarilne peči v valjarni II. in dopolnilne opreme za valjarno II.

Obravnavane inovacije

O uspehih množične inventivne dejavnosti v naši delovni organizaciji v preteklem letu bomo posredovali izčrpnije poročilo v prihodnji številki.

Danes želimo seznaniti člane kolektiva le s sklepi, ki jih je sprejela komisija za racionalizacije na XIV. seji dne 23. 12. 1977.

V nadaljevanju povzemamo zaključke komisije in vsebino nekaterih predlogov:

1. Tovariš Mlakar Dani in Rojc Martin sta oblikovala predlog, po katerem je bilo doma in v kooperaciji z domačim podjetjem izdelano vetrilo za kupolko. Komisija je predlog sprejela in odobrila izplačilo posebnega nadomestila na podlagi prihranka 95.700 din.

2. Tovariš Mlakar Dani in Koštomaj Peter sta z inovacijskim predlogom omogočila zamenjavo uvoženih vibratorjev za pripravo peska v livarni II z domačimi. Racionalizacija je prinesla prihranek v višini 128.000 din. Komisija je predlog sprejela in odobrila izplačilo enkratnega posebnega nadomestila.

3. Obratovodstvo prometa je predlagalo inovacijski predlog, po katerem je tovariš Gajšek Marjan uvedel metodo kontroliranja obračuna stojnin. Inovacija, ki spada v skupino netehničnih inovacij, je bila sprejeta, predlagatelju pa je odobreno izplačilo enkratnega posebnega nadomestila.

4. Tovariš Zapušek Jože in Lišanin Mihajlo sta predlagala način preureditve zapiral na vsipnih ceveh TH peči. Zamisel je komisija akceptirala, saj je ugotovila, da je zamisel pred prijavo realizirana in prinaša razen gospodarskih koristi povečano obratovalno varnost.

5. Inženir Korent Jože in ing. Slapar Bogomir sta izdelala stabilizirani usmernik za napajanje in preizkušanje logičnih vezi ter operacijskih ojačevalcev. Komisija je predlog sprejela in odobrila izplačilo pavšalnega posebnega nadomestila, ker ni osnov za izračun dosežene gospodarske koristi.

7. Inženir Korent Jože in Božiček Benjamin sta izvedla izboljšavo na Nixi ceveh pri rezanju konti gredic v jeklarni II in s tem dosegla, da konti naprava obratuje z večjo varnostjo, kar predstavlja zmanjšanje vzdrževalnih stroškov in bojazni pred nepredvidenimi zastoji.

8. Inženir Korent Jože je z domiselnostjo, oblikovano v inova-

ter potrdil predloge stroškov za izdelavo projektov. Pri tem pa je potrebno do naslednje seje pripraviti premerjavo stroškov, če bi bil dan projekt v izdelavo zunanjemu naročniku.

Odobril je regresiranje prehrane naših učencev v času teoretičnega in praktičnega pouka, enako kot to velja za delavce Železarne Štore.

Društvu upokojencev Štore je delavski svet odobril sredstva v višini 50.000 din za nakup opreme za dom upokojencev na Lipi — Štore.

Odobril je odpis neuporabne zaloge gotovih izdelkov.

cijski predlog, povečal natančnost elektronske tehtnice v pripravi vložka in s tem dosegel skrajšanje umerjanja tehtnic in povečanje točnosti tehtanja. Komisija je odobrila izplačilo pavšalnega nadomestila.

9. Komisija je obravnavala obnovljeni izračun prihranka za inovacijski predlog ing. Doberška »Izdelava valjev NGLJ« in odobrila izplačilo posebnega nadomestila za drugo obdobje.

10. Za drugo obračunsko obdobje je odobrila tudi izplačilo posebnega nadomestila tovarišu Novčan Antonu za predlog izpopolnitve krmilnih in kopirnih naprav.

11. Že drugič je komisija obravnavala predlog skupine avtorjev iz valjarne II, ki so že v lanskem letu dali predlog rezkanja kaliber valjev CBR. Na tej seji je sklenila, da se predlagateljem obračuna posebno nadomestilo na podlagi prihranka 534.570 din.

12. Tovariša Dovšek Stefan in Jazbec Alojz sta predlagala postopek obnavljanja žerjavskih tekalnih koles, po katerem je v enem letu prihranjeno 594.704 din. Komisija je predlog sprejela, odobrila izplačilo treh nadomestil po veljavnem sporazumu.

13. Predlog Rozman Franca, ki se nanaša na podaljšanje vzdržnosti sklopke na BBE v jeklovleku, je komisija sprejela in odločila, da se avtorju izplačajo tri posebna nadomestila. Prvo se izračuna na podlagi prihranka 24.141 din.

14. Predlog tovariša Verdeva, »transport povratka aglomerata« je komisija proučila in sklenila na podlagi zbranih strokovnih mnenj, da ne potrdi izvedbe, ker je v tej situaciji neracionalna.

15. Komisija je potrdila tudi izplačilo drugega posebnega nadomestila tovarišu Bukovšek Francu za predlog »Sprememba lukenj pri lopaticah aksmana v livarni II«.

16. Razen navedenih predlogov je komisija obravnavala še dva inovacijska predloga tovariša Pirman Marka in sklenila, da se oba sprejmeta, zanj pa se izplača pavšalno posebno nadomestilo.

J. G.

Iz zgodovine kmečkih uporov

Neznosni pritisk fevdalcev na naše kmečke ljudi je na prelomu 14. in 15. stoletja po Slovenskem in Hrvaškem sprožil vrsto kmečkih uporov. Prvi večji slovenski kmečki upor je bil leta 1478, torej pred 500 leti, v Ziljski dolini. Iskra, ki so jo zanetili Ziljani, se je kmalu razgorela v ogenj. Leta 1515 so se kmetje dvignili in začeli z vseslovenskim uporom. Fevdalci so upor zatrli v bitkah pri Starem dvoru, Vuzenici, Celju in Brežicah.

Uporna misel in povečani pritisk na kmete sta rodila nove upore. Leta 1573 (pred štiristopetimi leti) se je začel veliki slovensko-hrvaški upor. Vodila sta ga Matija Gu-

bec in Ilja Gregorič. Kmetje so zbrali veliko vojsko, ki je prodirala proti Brežicam in Krškemu, glavina vojske pa je ostala v Zagorju. Prvi oddelek prodirajoče vojske so plemiči porazili pri Krškem, potem pa so udarili na glavino. Porazili so jo v bitki pri Stubici in ujeli voditelja, med njimi tudi Matijo Gubca. 29. januarja 1573 so Gubca v Zagrebu kronali z žarečo krono in ga v najstrašnejših mukah usmrtili.

Kmečki upori so v naši daljnji preteklosti iskra prebujajoče se ljudske zavesti in težnja po osvoboditvi izpod zatiralčevega jarma. Čas in pogoji pa so bili taki, da so ti kmečki upori morali propasti. Končno osvoboditev kmetov je lahko prinesla zmaga delavskega razreda pri nas.

Ko se je v pomanjkanju in trpljenju začelo četrto leto Prve svetovne vojne, je v Ljubljani 20. januarja 1918 protestiralo proti nadaljevanju nesmiselne vojne 5000 delavcev in nameščencev. S tem je slovenska javnost podprla mirovno zborovanje, ki se je začelo teden dni prej s stavko dunajskih delavcev in se je hitro razširilo po vsej tedanji Avstroogrski.

Proizvodnja slovenskih železarn v decembru in izvršitev letnega načrta proizvodnje

Decembra je bilo največ zunanjih vplivov, ki so motili redno delo in poslabšali izvrševanje letnega plana proizvodnje ter s tem tudi poslovnega uspeha. Pomanjkanju tekočega plina, propan-butana, so se pridružile redukcije električne energije. Ustavitvi proizvodnje na elektro pečeh je sledilo tudi omejevanje dela drugih proizvodnih obratov. Kljub takemu stanju je bila dosežena doslej najvišja mesečna blagovna proizvodnja v železarnah in seveda tudi v SOZD SZ, saj znaša skupno le nekaj manj kot 72.000 ton.

Že meseca oktobra sem nave del, da so imeli rekorden dosežek blagovne proizvodnje v Železarni Jesenice, decembra so prekoračili prvič 40.000 ton in izdelali še za okoli 4,4 % več, kot v oktobru. V Železarni Store so imeli novembra izjemen dosežek, saj so prekoračili linearni mesečni plan proizvodnje za 14 %, decembrskega so pa presegli za 23 %. Razumljivo je neposreden odraz dobre proizvodnje za prodajo tudi ugodna realizacija vrednosti prodanih proizvodov, ker je poprečno načrtovana mesečna vrednost presežena za 11 %.

Plan proizvodnje surovega železa so izvršili na Jesenicah 111 % in v Storah 101 %, tako, da je skupna mesečna izvršitev 108 %. Letni plan je bil s tem dosežen 90 % in je bila proizvodnja surovega železa nižja kot leta 1976 na Jesenicah in v Železarni Store. Nižja proizvodnja je bila predvsem za lastne potrebe. Prodajo imajo samo v Železarni Store in so letni načrt izpolnili in celo presegli za 11 %.

Proizvodnja surovega jekla je bila decembra pod načrtovanim mesečnim poprečjem in je znašala zaradi redukcije električne energije 97 % načrta. Proizvodnja SM peči je bila 3 % nad načrtovano količino proizvodnje, na elektro pečeh je pa zaradi redukcije zaostala v vseh treh železarnah in je bil mesečni načrt skupno izvršen le 92 %. Letni plan je tako dosežen 96 % in je letna količina samo nekaj manj kot 2.000 ton večja od dosežene leta 1976. Več kot leta 1976 so proizvedli samo v Železarni Ravne, kjer so dosegli doslej svojo največjo letno proizvodnjo in prekoračili prvič 200.000 ton.

Zaradi izjemne visoke blagovne proizvodnje v decembru je tudi letni zaostanek manjši kot smo pričakovali in znaša okoli 12.800 ton ali manj kot 2 %. Železarji zaostajajo okoli 9.300 ton, kar je samo nekaj več kot 1 %, zaostanek predelovalcev je v skupnem rezultatu okoli 0,5 %, v izvrševanju njihovega letnega plana pa pomeni to okoli 9 %. Čeprav predelovalci v decembru niso dosegli mesečno načrtovane proizvodnje, je bila izdelana količina tretja mesečno dosežena v letu 1977. Kot rečeno, znaša zaostanek za letnim planom 9 % in so samo v Tovilu dosegli in presegli načrt, je pa skupna proizvodnja skoraj enaka kot leta 1976. Manjšo proizvodnjo kot v prejšnjem letu so imeli samo v Plamenu.

Čeprav nam podrobnejši pregled blagovne proizvodnje še ne daje

prave slike o izvrševanju pogodbenih dobav ob koncu leta, je zanimivo pogledati kakšna je bila proizvodnja po posameznih skupinah izdelkov, podatki veljajo za vse tri železarne.

Surovega železa so iz Železarne Store poslali kupcem 11 % več kot so načrtovali. Toplo valjanih izdelkov je bilo sicer 3 % manj kot leta 1976, vendar 5 % več, kot je znašal letni načrt. Polizdelkov je bilo prodano okoli 7.000 ton, ali 29 % več kot je znašal načrt, kar se pa ne nanaša samo na medsebojno oskrbovanje, temveč pretežno na potrebe drugih kupcev.

Valjanih profilov je bilo izdelano tudi nekaj več kot 7.000 ton nad planom in okoli 11.500 ton več kot leta 1976. Valjane žice za prodajo je bilo proizvedeno skoraj 2.000 ton več kot je znašal načrt. Zaradi rekonstrukcije žične valjarne na Jesenicah, je bila pa realizirana proizvodnja za prodajo komaj polovico proizvodnje iz 1976 leta, kar daje obrazložitev za težave z oskrbovanjem.

Pri debeli pločevini je bila načrtovana prodaja presežena in je odprema na nivoju količine iz prejšnjega leta. Pri proizvodnji srednje in tanke pločevine ni bil dosežen letni plan in znaša zaostanek 10 %, dobavljena količina pa komaj da odstopa od dobav iz leta 1976. Zaostanek v tanki in srednji pločevini gre delno tudi na račun prodaje toplo valjanih trakov, katerih so prodali precej več kot so planirali.

Kovanih izdelkov je bilo proizvedeno 2 % nad načrtovano količino in 8 % več kot leto poprej.

Vlečenega, brušenega in luščene jekla je bilo izdelano 99 % načrta in 4 % več kot leta 1976. V Železarni Ravne niso dosegli načrtovano količino, čeprav je bila proizvodnja kar za 30 % večja kot leta 1976. Izvršitev plana znaša v Železarni Jesenice in v Železarni Store po 101 %.

Plan blagovne proizvodnje vlečene žice je bil dosežen 93 % in je zaostanek 3.500 ton kar občutna količina.

Največji zaostanek je pri hladno valjanih trakovih zaradi uvažanja nove hladne valjarne Železarne Jesenice. Zaostanek za planirano količino znaša okoli 30.000 ton.

Sorazmerno slabe količinske rezultate kaže tudi proizvodnja livarn. V jeklolivarni Železarne Ravne so izvršili le 83 % letno načrtovane proizvodnje za prodajo zaradi neugodne sestave naročil, vrednostno je bila pa prodaja da leč boljše. Visoka prekoračitev načrtovane proizvodnje jeklolivarne Železarne Jesenice je zbirni rezultat načrtovane količine skoraj izravnala, tako da znaša zaostanek komaj 100 ton.

V livarni sive in nodularne litine Železarne Store znaša izvršitev letnega plana 93 %. Proizvodnja strojne litine je bila izvršena s 88 % in nodularne litine celo samo z 80 %.

Proizvodnja vzmeti v Železarni Ravne je bila dosežena 84 %. Pro-

izvodnja žičnih izdelkov Železarne Jesenice je bila dosti uspešna in znaša izvršitev plana 102 %.

Proizvodnja strojev in strojnih delov je bila dosežena v Železarni Ravne 100 %, v Železarni Store pa 75 %.

Proizvodnja konfekcioniranih izdelkov je bila v Železarni Jesenice presežena za 77 % načrtovane količine.

Plan proizvodnje pnevmatskih strojev v Železarni Ravne so dosegli 88 % in proizvodnje rezilnega orodja 76 %.

V Železarni Store so načrtovali letno proizvodnjo 4.000 komadov traktorjev, izdelali so jih pa 1.303.

Podani pregled precej pokvari prvi vtis o izvrševanju letnega plana blagovne proizvodnje. Razvidno je, da so največji zaostanki planirane proizvodnje v novih obratih, ki še uvažajo proizvodnjo in v nekaterih obratih finalizacije iz novejšega obdobja v železarnah.

Med predelavci so decembra razen v Žični Celje, ostali izvršili in presegli mesečno načrtovano količino. Kot rečeno, razen v Tovilu, tom. V Plamenu Kropa so izvršili letni plan 95 %, v Verigi Lesce je izvršitev 89 % in v Žični 88 %.

Izvršitev je sorazmerno ugodna pri nekaterih vrstah vijakov in zakovic, slaba pa pri maticah in žičnikih. Slaba je izvršitev pri verigah, med katerimi so šle nekatere zopet dobro v prodajo, ravno tiste, ki težinsko največ pomenijo pa slabo.

Slabe možnosti prodaje so bile predvsem za sita in trakove, medtem ko je bila ugodnejša prodaja pletiv, nekaj manj pa za vzmeti in varjene mreže.

Pri predelovalcih so proizvodni rezultati predvsem odraz tržnih možnosti na domačem trgu in mogoče še močnejše odraz možnosti izvoza, ki je bil usmerjen na odrejena tržišča.

Skupen izvoz proizvodov SOZD SZ leta 1977 je bil za 11 % nižji od dosežene vrednosti leta 1976 in 31 % nižji od izvožene količine izdelkov v predhodnem letu.

Letno načrtovani vrednosti izvoza so se približali v Železarni Ravne za 2 % in v Plamenu za 10 %. Več kot leto poprej so izvozili v Železarni Ravne in v Tovilu, skupno je bila vrednost izvoza 24 % pod načrtovano vrednostjo za leto 1977.

Decemberski rezultat vrednosti eksterne realizacije je bil zelo ugoden in je tudi popravil zbirni

rezultat za celo leto na 95 % izvršitve plana. Pregled blagovne proizvodnje za leto 1977 nakazuje že tudi rezultate izvrševanja plana vrednosti prodaje, ki so: za Železarno Jesenice 92 %, za Železarno Ravne 102 %, za Železarno Store 87 %, Plamen 105 %, Tovil 142 %, Veriga 106 % in Žična 98 %. Ti podatki kažejo, da so bile dosežene pri večini delovnih organizacij boljše poprečne vrednosti prodaje od načrtovanih, kar daje za splošni poslovni uspeh dovolj osnov za pričakovanje ugodnih rezultatov.

Gotovo vas bo zanimalo ob koncu preteklega leta tudi, kakšen je končen rezultat medsebojnega oskrbovanja.

Železarna Jesenice je dobila specifikacij za 17.400 ton dobav in od tega so dobavili okoli 13.500 ton. Pretežen del zaostankov se nanaša na valjano žico.

V Železarni Ravne so dobili specifikacije za 20.300 ton dobav, dobavili so 20.700 ton. Zaostankov nimajo. V Železarni Store so dobili specifikacij za 3.740 ton dobav, dobavili so 3.288 ton, glavni zaostanek je pri dobavah za Plamen.

Gospodarsko leto 1977 je za nami in zbrani so prvi rezultati dela. Med nalogami, ki smo si jih zadali je tudi produktivnost, ki je gotovo višja kot leta 1976, saj je število zaposlenih naraslo za 3 %, napram poprečju iz leta 1976, količina blagovne proizvodnje za 7 % in vrednost za 17 %. Prave podatke bomo imeli šele ob zaključnih računih, ki nam bodo čez dober mesec dni pokazali tudi vse poslovne rezultate našega dela v preteklem letu.

Sedaj smo že v novem gospodarskem letu, sredi prvega meseca, torej v prehodu v leto, ki na splošno ne bo lažje kot je bilo preteklo, gotovo pa z ugodnejšimi proizvodnimi pogoji za Slovenske železar, ne kot je bil vstop v leto 1977.

Stanje na svetovnem trgu s proizvodi železarstva ni prav nič boljše kot je bilo. Oskrba z osnovnimi surovinami daje po moji oceni ugodnejše pogoje kot ob vstopu v leto 1977, cene seveda rastejo. Oskrba z energijo bi morala biti letos boljše. Utečenost novih obratov je bistveno napredovala in kar potrebujemo, so predvsem naročila, da bi lahko zasedli čim več razpoložljivih zmogljivosti. Potrebujemo pa predvsem tudi veliko volje, delovne discipline in zagnanosti, za izvršitev planskih nalog in za zadovoljitev naših kupcev.

Milan Marolt, dipl. ing.

**Dopisujte in oblikujte
z nami
naše glasilo**

REZULTATI REFERENDUMA 27. dec. 1977

TOZD - DS	del. vol. opravičencev	upravičeno razpisano	SAMOUPRAVNI SPORAZUM O ZDRUŽEVANJU DELAVCEV V TOZD - DS							S T A T U T TEMELJNE ORGANIZACIJE							Samoupravni sporazum o skupnih opravičenih in merilih za razporejanje OD ter delitev sredstev OD in sklada skupne porabe						
			G L A S O V A L O							G L A S O V A L O							G L A S O V A L O						
			ZA	%	PROTI	%	NEVEL. list.	%		ZA	%	PROTI	%	NEVEL. LIST.	%		ZA	%	PROTI	%	NEVEL. LIST.	%	
ELEKTROPLAVŽ	109	92	82	75,2	8	7,3	2	1,9		82	75,2	8	7,3	2	1,9		81	74,3	9	8,2	2	1,9	
JEKLARNE- VALJARNE LIVARNA VALJEV, ko- kil in met. litine	822	673	637	77,5	26	3,1	10	1,2		636	77,4	30	3,6	7	0,8		642	78,1	25	3,0	6	0,7	
LIVARNA STR. LITINE	208	174	170	81,7	5	2,4	-	-		166	79,8	6	2,9	-	-		168	80,7	5	2,4	-	-	
LIVARNA STR. LITINE	334	267	240	71,9	27	8,0	-	-		240	71,9	25	7,5	2	0,6		237	71,0	26	7,7	4	1,2	
MEHANSKA OBDELAVA VZDRŽEVANJE	202	158	153	75,7	5	2,5	-	-		152	75,3	6	2,9	-	-		154	76,2	4	2,0	-	-	
	426	322	308	72,3	14	3,3	-	-		303	71,1	16	3,7	3	0,7		297	69,7	22	5,1	3	0,7	
TRANSPORT	148	120	107	72,3	9	6,0	4	2,7		107	72,3	9	6,0	4	2,7		107	72,3	9	6,0	4	2,7	
ENERGETIKA	107	95	92	85,9	2	1,8	1	0,9		88	82,2	6	5,4	1	0,9		90	84,1	4	3,6	1	0,9	
G K S G	125	117	117	93,6	-	-	-	-		116	92,8	1	0,8	-	-		117	93,6	-	-	-	-	
D P G	73	71	70	95,9	-	-	1	1,3		69	94,5	1	1,3	1	1,3		69	94,5	1	1,3	1	1,3	
KONTROLA KAKOVOSTI	112	104	102	91,0	1	0,9	1	0,9		101	90,1	1	0,9	2	1,8		102	91,0	1	0,9	1	0,9	
INVESTICIJE IN RAZV.	78	68	68	86,3	-	-	-	-									68	86,3	-	-	-	-	
PRIPRAVE PROIZVOD.	53	50	49	92,4	1	1,8	-	-									50	94,3	-	-	-	-	
EKONOM. ORGANIZACIJA	32	31	31	96,8	-	-	-	-									31	96,8	-	-	-	-	
KOMERCIJALNE POSLE	97	93	90	92,8	1	1,0	2	2,0									88	90,7	3	3,1	2	2,0	
FEN.-RAČ. POSLE	57	56	56	98,2	-	-	-	-									56	98,2	-	-	-	-	
KADRE IN SPLOŠ. ZAD.	130	110	107	82,3	3	2,3	-	-									106	81,5	4	3,1	-	-	
DO - odlopa	3113	2601	2479	79,6	102	3,3	21	0,7		2060	77,2	109	4,0	22	0,82		2463	79,1	113	3,8	24	0,7	

Ocenjujoč rezultate referenduma 27. decembra 1977 lahko mirno ugotovimo, da je izid, kljub nekaterim težavam, popolnoma uspel. Uspeh referenduma bi bil vsekakor, računajoč v odstotkih, še večji, če v teh zadnjih dneh lanskega leta ne bi bilo toliko odsotnih. Od skupno 3.113 volilnih upravičencev jih je bilo na dan referenduma le 2.601 delavec to pomeni, da je bilo odsotnih kar 512 delavcev ali 16,5%. Vzrok take odsotnosti je bil v visokem bolniškem staležu in koriščenju rednega letnega dopusta.

V vseh TOZD in DS je bila prisotna prizadevnost družbeno-političnih struktur za dosego čim boljšega rezultata referenduma. Posebno so se angažirali v TOZD jeklarne-valjarne, kjer so poleg ostalih pri tem delu sodelovali tudi vodstveni organi TOZD, kar se je odrazilo tudi v končnem rezultatu referenduma v tej TOZD.

Doseženi rezultati, ki so razvidni iz tabele so nam porok tudi za ostale referendume, ki še bodo sledili, če bomo v pripravah in razpravah sodelovali vsi.

Stanje in izgledi razvoja proizvodnje železove gobe v svetu in pri nas

Pred petimi leti je meseca decembra napisal J. R. Miller v strokovni reviji Iron and Steel Engineer članek: The inevitables Magnitudes of Metallized Iron Ore. Po naše bi se temu reklo: »Neizogibna važnost metalizirane železove rude«. To je bilo v času, ko se je možnost prodaje jeklarskih izdelkov na svetovnem trgu hitro izboljševala, čeprav ni nihče pričakoval tolikšnega razmaha, kot je bilo to v letu 1973 in 1974. Cena staremu železu je vzporedno poskočila od okoli 45 \$ za tono v pričetku leta 1973, na nad 80 \$ ob koncu leta in je proti zaključku leta 1974 presegla 165 \$ za tono. Vsi navedeni podatki veljajo za najboljšo kvaliteto starega železa.

Takratne napovedi so pričakovale, da bo letna rast svetovne proizvodnje jekla približno enaka kot pretekla leta in bo znašala približno 4,1%. Ocena za leto 1980 je predvidevala 915 milijonov ton proizvodnje jekla in za leto 1985 še nadaljnji prirastek 110 milij. ton. Nekatere, bolj smeje ocene, so predvidevale že za vstop v osemdeseta leta precej več in naj bi že takrat dosegli 1000 milijonov ton svetovne proizvodnje jekla.

Pri takšnem stanju in napovedih je bilo razumljivo, da je bilanciranje svetovnih potreb vložka za tolikšno proizvodnjo jekla pokazalo že v bližnji prihodnosti tudi negativne postavke.

Za leto 1976 so napovedovali 3,33 milijonov ton primanjkljaja, ki naj bi hitro rasel v naslednjih letih in dosegel leta 1980 okoli 6 milij. ton starega železa.

V tem obdobju se je hitro dvigalo število malih železarn, predvsem na industrijsko razvitih področjih z viškom jeklenih odpadkov in z močno gradbeno dejavnostjo, ki je bila neposreden kupec za proizvode tako imenovanih mini železarn.

V času izjemne konjunkturo za prodajo jeklarskih izdelkov in hitro rastoče svetovne proizvodnje jekla ter z njo tudi cen staremu železu, je ob pretečem pomanjkanju te osnovne surovine bila še toliko bolj prisotna želja, da se najde ustrežna rešitev.

Težnja, da bi si zagotovili čist vložek za proizvodnjo jekla in da bi v direktnem postopku obšli proizvodnjo surovega železa v plavžu je obstajala že dolgo. Postopek predredukcije in metalizacije železove rude je dobil s prvo industrijsko uporabno napravo, ki je bila postavljena leta 1954 v Montereuju v Mehiki, svojo podlago za razmah.

Ob koncu leta 1972 je bilo zgrajeno 22 naprav z letno zmogljivostjo 3,4 milijone ton metalizirane železove rude po postopkih direktne redukcije. Za konec leta 1977 so napovedovali, naj bi bila svetovna kapaciteta 64 milijonov ton. Gibanje svetovne proizvodnje jekla je šlo docela drugo pot od napovedi.

Od rekordne proizvodnje leta 1974, ko je ta znašala 708,7 milijonov ton, je ta padla leta 1975 na 646,3 milij. ton, leta 1976 je sicer narasla na 681 milijon ton in bo letos, v letu 1977, po ocenah nekaj nad 660 milijonov ton in verjetno še tudi prihodnje, 1978. leto ne bo dosegla proizvodnje iz leta 1974.

V času visoke cene staremu železu ni bilo težko dokazovati gospodarnosti proizvodnje železove gobe. Objavljeni podatki so kazali, da je proizvodna cena med 90 in 130 \$/t. Pri svetovni proizvodnji, ki je znašala leta 1974 že nad 5 milij. ton, na trgu tega proizvoda ni bilo mogoče dobiti. Na razpolago so bile samo manjše, poskusne količine, ki so bile dosegljive za ceno okoli 80 do 140 \$/tono. Cena je bila bolj odvisna od interesa proizvajalca, kot pa odraz proizvodnih stroškov in tržnih pogojev. Šele v letu 1975, ko so pričeli metalizirane pelete tudi ponujati in ko je cena starega železa pričela hitro padati, se je naenkrat pokazalo, da je cena starega železa pod ceno železove gobe. Pričeli so dokazovati gospodarnost uporabe železove gobe, če je nabavna cena tudi do 20% višja od cene starega železa. Takrat je bila cena starega železa okoli 115 do 120 \$/t.

V svetovni železarski industriji je prišel čas, ko je bilo treba proizvodnjo zmanjševati, ker proizvodov ni bilo mogoče več prodajati. Cena (nadaljevanje na strani 10)

(nadaljevanje z 9. strani)

starega železa je padala še naprej, cena železovi gobi je pa ostala in se ni spremenila pod 120 do 130 \$/tono. Pri takem stanju ni ostalo drugega, kot ustaviti proizvodnjo železove gobe tam, kjer je bila ta za nadomestilo prej dražjemu staremu železu. Zaradi nadaljnega omejevanja proizvodnje, so morali v zahodnih, industrijsko razvitih deželah ustavljati proizvodne naprave in ustavljenih je bilo več mini železarn. Med žrtvami je bila tudi Korfova železarna »Hamburger Stahlwerke«, ki je bila kot vzorec za lastnika licence za najugodnejši postopek predredukcije z uporabo zemeljskega plina. Postopek se imenuje Midrex.

Postopki predredukcije se ločijo po uporabi reductentov na postopke z uporabo plinastih in postopke z uporabo trdnih reductentov. Pri plinastih reductentih prednjači zemeljski plin, pri trdnih pa rjavi premog. Po številu zgrajenih naprav je bilo stanje leta 1972 tako, da je bilo od 22 naprav 12 na trdne reductente, preostanek pa na plinaste in od teh so bile vse na zemeljski plin. Količinsko je prevladovala proizvodnja s plinastim reductentom, saj je delež presegel 60 %.

V istem času, ko v nekaterih zahodno evropskih državah ustavljajo proizvodnjo železove gobe, grade v Južni Ameriki, na Bližnjem in Srednjem vzhodu velike, nove zmogljivosti. Tam, kjer imajo na razpolago veliko, poceni zemeljskega plina ali trdnega reductenta in bogato, čisto železovo rudo, predvsem pa če nimajo lastnih jeklenih odpadkov, se odločajo za postopek predredukcije oziroma proizvodnjo železove gobe.

Kakšno je sedanje stanje? Ob vstopu v leto 1977 je obstajalo 39 naprav, ki so obratovale in imajo letno zmogljivost 8,8 milij. ton. Do leta 1980 bo zgrajenih še nadaljnjih 27 naprav, tako da bo dodatna letna zmogljivost 22,2 milijona ton. Skupna svetovna proizvodna zmogljivost bo okoli 31 milijonov ton na 66 napravah. Leta 1977 obratuje 16 naprav z zemeljskim plinom, leta 1980 jih bo 21, kar bo količinsko pomenilo nad 75 % deleža v skupni proizvodnji. Ob tem je treba vedeti, da so proizvodne enote na trdne reductente izdatno manjše od onih na zemeljski plin.

Od že zgrajenih naprav jih nekaj ne obratuje zaradi neugodnih pogojev gospodarnosti, zaradi še vedno trajajoče krize v svetovni železarski industriji. Precej naprav, predvsem na trdne reductente pa ne obratuje zaradi tehnoloških težav, ki imajo za posledico tudi negospodarnost proizvodnje. Med napravami, ki ne obratujejo so tudi naprave v Železarni Skopje. Ocenjujejo, da bo trajalo še 8 do 10 let, predno bodo uspobili postopke in naprave, ki obratujejo s trdnimi reductenti do enake mere kot to velja za zemeljski plin. Pravijo, da bo po desetih letih delež svetovne proizvodnje železove gobe na podlagi zemeljskega plina okoli 83 %, trdni reductenti bodo udeleženi s 14 %, ostali plini in olje pa s 3 %.

Razvoj gre torej naprej, svojo nezadržno pot. Leta 1980 bo ostajalo 66 naprav v 20 državah. Leta 1985 bo okoli 100 naprav v 34 državah. Leta 1977 se bo pridružilo novih zmogljivosti za 6 milij. ton letne proizvodnje, leta 1978 bo nadaljnjih 3,5 milijonov ton in leta 1979 še 11 milijonov ton.

Leta 1980 bo okoli 60 % zmogljivosti svetovne proizvodnje železove gobe v Južni Ameriki. Združene države Amerike in Kanada bodo imele letno proizvodnjo okoli 9 milijonov ton. Delež Srednjega Vzhoda hitro raste in bo dosegel leta 1985 nad 15 milijonov ton.

Za leto 1985 znašajo ocene na podlagi obstoječih naprav, naprav ki so že v gradnji in projektov za nove naprave, ki so v postopku realizacije skupno 51,7 milijona ton. Če upoštevamo Južno Ameriko, Bližnji in Srednji Vzhod ter afriške države, pridemo do zaključka, da bo že leta 1980 nad 70 % svetovne proizvodnje železove rude v deželah v razvoju.

Pri nas v Jugoslaviji je vse delo osredotočeno še vedno na iskanje najugodnejše rešitve. S trdnim reductentom v Skopju ni šlo. Zemeljskega plina ni v zadostnih količinah in predvsem ne po ceni, ki bi zagotavljala primerno lastno ceno železove gobe. Vedeti je namreč treba, da je postopek predredukcije po porabi reductenta in potrebne toplote energijsko prav tako zahteven, kot visoka peč in da se porabi za vsako tono proizvodnje vsaj okoli 3 milijone kalorij, če ne več.

Za postopke s trdnimi reductenti, katere imamo tudi doma, obstajajo naprave, ki industrijsko niso dognane in imajo sorazmerno majhno proizvodnjo na enoto, torej so investicijsko v primerjavi tudi zahtevnejše od naprav, kjer je reductent zemeljski plin.

Uporaba drugih reductentov ni tako enostavna, kar je razvidno tudi iz sedanjega deleža naprav v svetu in predvidevanj za nadaljnjih 10 let.

V Slovenskih železarnah obstaja že več let posebna strokovna delovna grupa, ki poleg spremljanj v svetu, skrbi tudi za preizkuse uporabnosti železove gobe na pečeh v naših pogojih dela. Doslej je uspešno uporabljeno nekaj sto ton metaliziranih peletov železove rude. Narejeno je že več poskusov navezav stikov z investitorji ob Sredozemskem morju, da bi s skupnimi naložbami zgradili potrebne zmogljivosti tudi za kritje potreb slovenskih železarn. Išče mo najugodnejše možnosti tudi za gradnjo v Jugoslaviji. Lokacija je možna v odvisnosti od najugodnejših pogojev, ki jih dajejo viri surovin: železove rude in reductenta. Bogata in čista železova ruda z nad 64 % železa je zaenkrat dosegljiva samo iz uvoza. Ob oživitvi proizvodnje železarske industrije v svetu bo rasla tudi cena staremu železu in bo kaj kmalu dosegla zopet nivo okoli 100 \$ za tona, mogoče ob izjemno ugodnih pogojih prodaje jeklarskih izdelkov še nekaj več. Če bi bila lastna cena železovi gobi največ okoli 120 do 130 %, bi z obzirom na tehnološke potrebe čistega vložka in delno uporabnost domačih surovin — reductenta, bilo možno opravičevati domačo proizvodnjo. Tehnološki razvoj prinaša s seboj nove rešitve in mogoče jih bo tudi za področje predredukcije železove gobe. Cene reductentov bodo odločale o uporabnosti železove gobe v železarski industriji.

Za gotovo še danes lahko trdimo: železova goba ni in ne bo cenen nadomestek za staro železo temveč samo zaradi čistosti željena surovina za vložek pri proizvodnji kvalitetno zahtevnih vrst jekla in pa kot dopolnilni vložek za manjkajoči del starega železa, kadar je z ozirom na specifične lokalne pogoje to tudi najgospodarnejši izhod.

Milan Marolt, dipl. ing.

OB DNEVU JNA

Mraz, veter, sneg, ki škriplje pod nogami, zaviti v cunje. Na rokah otrpli prsti, pomodrele ustnice, sive, medle oči. Mraz, veter, sneg, stokanje ranjencev. Strmiš v blede obraze, mrtve oči in iščeš, iščeš v njih upanja, upanja, da bo nekoč le konec te dolge poti. Noge pa gazijo, gazijo skozi do kolien segajoči sneg. Ko bi mogel, bi pogledal v njihova srca. Morda bi tam našel, česar ni v sivih očeh in bledih obrazih. Ali pa so morda otrpnila tudi srca? Nišo, niso, kajti noge gazijo, gazijo... Nekaj je v teh ljudeh, neka silna moč, nekaj, kar ni mogoče videti in ne otipati, nekaj, česar ni v očeh, ne na obrazih, nekaj, kar se je potajilo, pa bo zdaj zdaj planilo iz njih kot strela. Lica so mračna, trda. Pod tankimi suknjami se sklanjajo koščena telesa. Od kod jim moč? Toda oni gazijo, gazijo. Iz megle se zasvetlikajo luči tople kmečke vasi. Ustnice trznejo, telo oživi, roke zakrilijo, v očeh se zabliška. Noge pa gazijo, gazijo. Upanje napolni njihova srca. Bo konec te neskončne poti, bo je konec, mora je biti konec.

Majhen, čisto majhen utrinek preteklosti je to, pa vendar ne moremo mimo njega in vse preteklosti jugoslovanski narodov, ko premišljamo o vlogi JLA danes. Misli se nam nehote vračajo v preteklost. Njena takratna vloga je bila velika. Breme, ki ga je nosila na svojih plečih štiri težka leta, je bilo težko. Toda uspela je. Uspela je priboriti nam, ki živimo danes, svobodo, enakopravnost, kruh. Veliko krvi je preteklo, veliko življenja ugasnilo zato, da mi danes živimo v miru in svobodi. In to je tisto, česar se moramo zavedati mi mladi. Kajti, le če se bomo zavedali tega, bomo tudi znali ceniti rodno grudo. Zato se, dragi tovariši, takrat ko boš mislil odvreči kos kruha, spomni na vse tiste, ki so nekoč zato, da ti danes živiš v izobilju, umrli od lakote in s pu-

ško v rokah prelili svojo kri za srečnejši »jutri«. In spomni se vseh tistih, ki še danes, ta dan, to uro, stradajo, živijo v bedi, v pomanjkanju, živijo življenje nevredno človeka.

In kakšna je vloga JLA danes? Prav tako velika in nič manj pomembna, kot pred 32 leti. Takrat se je JLA borila za osvoboditev, za narodni obstoj, za »biti« ali »ne biti«, danes pa skrbi za to, da nam naše svobode ne bi nihče skalil. Budna je podnevi, budna ponoči in varuje naše meje, da mi lahko mirno in brezskrbno zaspimo. To njeno delo pa vsekakor ni lahko, saj vemo, na kakšnem strateško pomembnem ozemlju leži naša domovina. Naj bo dež, sneg, mraz ali vihar, naj bo na morju, v gorah ali dolinah, naše meje so skrbno zastražene in nihče nas ne more presenetiti. To pa je zasluga JLA.

Prav tako pomembna kot je bila njena vloga pred 32 leti, tako pomembna je tudi danes.

Njeno in naše vodilo pa je bilo, je in bo: »Tujega nočemo, svojega ne danmo!«

Osnovna šola Štore
Martina Velenšek, 8.a

NAŠA ARMADA

Dan komajda svita se,
hribi so v meglo zaviti še,
na ulicah tare se mnogo ljudi,
seveda, saj naša armada svoj
praznik slavi!

Armada minuto vsako čuva nas,
pa naj sije sonce, al' naj bo mraz,
straži nam šole, domove, mejé
ter hkrati uliva zaupanje.

Vojaki in mi pa smo Titova
vojska,

Tito je naš voditelj, idol,
če kdo nam skaliti hotel bo srečo,
z njim smo pripravljeni iti v pokol!
Antlej Marjana
8. b O. Š. Štore

Iz naše revolucionarne zgodovine

PRIHOD XIV. DIVIZIJE NOV NA ŠTAJERSKO

Na Štajerskem se je narodno-osvobodilno gibanje razplamtelo v splošen in nezadržan ljudski upor proti okupatorjevemu peklenjskim nakanam šele v začetku leta 1944. Dotlej so močne sovražnikove sile, ob pomoči izdajalcev slovenskega naroda, domala onemogočile ustanavljanje večjih, združenih skupin partizanskih odredov, vse od takrat, ko so borci legendarnega Pohorskega bataljona junaško padli v spopadu z nadštevilnimi, dobro oboroženimi okupatorjevimi rablji pri Treh žeblih (Osankarica).

6. februarja 1944 pa je prešla Sotlo pri Sedlarjevem slovitva XIV. Divizija NOV. Formirali so jo že leto pred tem na Dolenjskem. Zaradi nemške ofenzive pa ni mogla od tam. Junaki Štirinajste so v izredno hudih bojih, ob vedno hujših naporih izvrševali naloge, ki jih je pred njih postavil vrhovni komandant: da razbremenijo ostale partizanske divizije sil-

nega pritiska okupatorjevih enot v šesti ofenzivi okoli Zagreba, da rušijo komunikacije in s tem otežujejo zločinske namere okupatorjevih tolpe, da zopet razplamtijo ogenj upora na tistih predelih Štajerske, kjer je okupator s svojim

izrednim nasiljem začasno oslabil odpor ljudstva proti njegovim ukrepom, ki so imeli skupen cilj: (nadaljevanje na strani 11)

Poročilo s seminarja ZSMS slovenskih železarn

Iz naše Železarne se je seminarja v Portorožu v dneh 18., 19. in 20. novembra 1977 udeležilo 19 mladincev, ki so bili posebej predlagani po posameznih osnovnih organizacijah, v katerih delajo in se aktivno vključujejo na raznih področjih.

Prva tema seminarja je bila Samoupravni sporazum o združitvi v SOZD Slovenskih železarn.

Na podlagi izkušenj in doseženih rezultatov so se delavci železarne Jesenice, železarne Ravne in železarne Štore, skupaj z delavci tovarne verig Lesce, tovarne vijakov »Plamen« Kropa, »Tovila« tovarne vijakov Ljubljana, tovarne žičnih izdelkov »Žična« Celje in Metalurškega inštituta Ljubljana odločili, da na novih ustavnih osnovah integracijsko tvorbo kvalitetno poglobijo in v vertikalni smeri širijo na področju predelave, blagovnega prometa jekla ter drugih storitvenih dejavnosti. Zato so 27. 11. 1973 v Ljubljani podpisali samoupravni sporazum o združevanju

nju OZD SLOVENSKE ŽELEZARNE LJUBLJANA. Delavci TOZD združujejo svoje delo in sredstva v SOZD Slovenske železarne zaradi zagotovitev večjih učinkov združenega dela, lažjega obvladovanja tržnih zahtev in pogojev, uvedbe bolj razvite tehnično-tehnološke osnove dela, take delitve dela, ki zagotavlja specializacijo, ustvarjanja skupnega dohodka, zagotovitve hitrejši in skladni rasti vsake delovne organizacije v tem sestavu ter stalne rasti osebne in družbene ravni vseh delavcev SOZD SZ. Za svoje potrebe razvijajo storitvene organizacije:

- DO blagovnega prometa
- interno banko SZ
- metalurški inštitut Ljubljana
- inženiring DO.

Administrativno-strokovna pomožna in tem podobna dela skupnega pomena za združene proizvodne in storitvene DO SZ opravlja delovna skupnost skupne službe SZ v Ljubljani.

V skupnostih in splošnih zdru-

ženjih, kjer je včlanjena SOZD SZ, nastopajo DO SZ enotno. Delegat v skupnostih in združenjih nastopa in podpisuje v imenu SZ. Za vsako skupnost oz. združenje se oblikuje konferenca delegatov, ki delegira delegate in predhodno stališča SZ. Na podlagi sprejetih elementov pa izdelajo samoupravni sporazum o temeljih plana proizvodnje in razvoja SOZD SZ za srednjeročno obdobje.

Obrračunske in finančne posle v zvezi s skupnim prihodkom opravljajo v proizvodnih delovnih organizacijah njihove finančne službe v primerih, ko je pri ustvarjanju skupnega prihodka udeležena DO blagovnega prometa SZ pa interna banka SZ.

DO SZ se redno medsebojno informirajo o rezultatih svojega dela, ki se odraža v ustvarjenem dohodku. S tem namenom se pripravljajo za vse DO SZ in SOZD SZ zbirne in konsolidarne bilance, na

način, za katerega se DO SZ posebej dogovorijo. Kadar pa je katera od DO SZ na tem, da zaide ali je že zašla v večje ekonomske težave in je zaradi tega resneje prizadeto njen poslovanje in poslovanje drugih TOZD SZ, ki so z njo v dohodkovni soodvisnosti, se SOZD SZ zavezuje dati DO SZ, v kateri so nastale motnje pri poslovanju, ekonomsko in drugo pomoč.

Stiriletno delovanje SOZD Slovenske železarne je dalo zadovoljive rezultate združevanja dela ter sredstev zlasti na področju financiranja tekočega poslovanja, oskrbovanja s surovinami, planiranja usklajenega poslovanja in razvoja ter vgrajanja slovenskega železarstva v republiški družbeni plan in zvezne dogovore o temeljih razvoja posameznih dejavnosti. Proizvodni dosežki in rast materialne baze DO SZ so najboljši dokaz relativno uspešnega delovanja te SOZD.

Stane Sotlar

Okrajnega ljudskega odbora v Celju, pa poslanec republiškega zbora skupščine SR Slovenije in 8 let sekretar okrajnega odbora SZDL v Celju. Po odpravi okrajev je služboval od 1962 v Železarni Štore, bil je sekretar naše delovne organizacije do upokojitve.

Potem je delal honorarno pri oddelku za gradbeno-komunalno stanovanjsko gospodarstvo, kjer je imel veliko in odgovorno nalogo pri gradnji zaježitvene pregrade v Tratin, pozneje pri enoti za družbeno prehrano in gostinstvo. Bolezen pa je povzročila, da je moral vsa dela opustiti.

Stane Sotlar je bil zmeraj v vrstah borcev za graditev naše socialistične samoupravne družbe. Bil je rezervni major Jugoslovanske ljudske armade. Za hrabra dejanja v narodnoosvobodilni borbi in za zasluge v socialistični graditvi je prejel več odlikovanj in drugih priznanj.

Tudi v športnem udejstvovanju je zasedel odgovorna mesta, bil je predsednik SD Kovinarja, pozneje pa nekaj mandatnih dob predsednik TVD Partizana-Kovinarja v Storah.

Na ljubljanskih Žalah so se v petek 6. januarja popoldne poslovili od pokojnega družbeno-političnega delavca predstavniki medobčinskih družbenih in političnih organizacij Celja in Krajevne skupnosti »Karel Destovnik-Kajuh«, njegovi bivši sodelavci iz Celja in Štor, Solskega industrijskega centra iz Štor ter številni občani, zlasti še prijatelji in znanci. V žalnem sprevodu je korakal tudi predsednik Izvršnega sveta SR Slovenije, tovariš Andrej Marinc, dipl. ing. Ob odprtem grobu sta se od pokojnika poslovila nekdanji predsednik okrajnega odbora SZDL Celje, Franjo Lubej ter predsednik delavskega sveta Železarne Štore tovariš Franc Kavka. V zadnji pozdrav so se poklonile zastave in prapori in sveža gomila nam je vse prezgodaj zagnila dobrega tovariša, sodelavca in prijatelja, ki je bil dolga povojna leta z nami v vseh akcijah, v prizadevanjih, da čim dosledneje gradimo našo samoupravno socialistično družbo. Ostal bo le še grenak spomin.

(nadaljevanje z 10. strani) odtrgati vsaj del slovenskega ozemlja iz jugoslovanske skupnosti.

S prihodom Štirinajste se je v vzhodnem predelu Štajerske zopet razvnel upor, ljudem se je vrnila vera v zmago naše revolucije. V partizanske enote so prihajali novi in novi borci, prostovoljci, pa tudi mobilizirani, ki so jih enote slavne Štirinajste tako rešile pred mobilizacijo v nemško vojsko in delovne enote, ki so utrjevale mejo Tretjega Rajha ob štajersko-hrvaški meji.

Samo z neomajno vero v zmago revolucije so lahko borci Štirinajste premagovali tudi najhujše napore in bili pripravljeni tudi na največje žrtve. Samo tako je lahko slavna Štirinajsta tudi zmagovito

opravljala odgovorne naloge po Kozjanskem, skozi šumeče gozdove Bohorja v Planino pri Sevnici in naprej po gričih in planinah do Svetine, pa dalje do Opoke, kjer so prestopili Voglajno pred nosom okupatorjeve postojanke v Storah in dalje proti Dramljam, Frankolovem in na Paški Kozjak. Nešteto krat obkoljeni so v najhujši zimi s silovitimi juriši premagovali vse ovire.

V Zavodnjah nad Šoštanjem je padel blizu svojega rodnega kraja tudi znani mladi pesnik Karel Destovnik-Kajuh. Trpinčeno in zadrževano prebivalstvo je zopet pridobilo vero v zmago pravične borbe slovenskega naroda, združilo se je k enotnemu uporu, ki se je dobro leto pozneje prav v teh krajih končal tako zmagovito.

PADLI DO ZADNJEGA

8. januar 1943. Neme, s snegom težko obložene smreke in hladno zimsko nebo, so priče herojskega boja Pohorskega bataljona. Osankarica — pri Treh žeblih je bilo, ko so nekaj pred poldnem tega dne padli prvi strelci. Sovražnik. Obkoljenih 69 borcev legendarnega Pohorskega bataljona se je spopadlo s tridesetkrat močnejšim sovražnikom.

Bil se je boj za življenje, boj za svobodo. Toda sovražnik je bil premočan. S pesmijo na ustih so počasi ugašala življenja, dokler ni zamrl zadnji strel iz partizanske puške. Padli so vsi. Vseh 69 borcev. Tisti, ki so okupatorju pred samim »Marburg an der Drau«, Mariborom zadali toliko udarcev, so padli. Med padlimi heroji je pod točo sovražnikovih krogel ugasnilo tudi življenje Šarha in njegovih treh sinov. Padel je Pohorski bataljon, s tem pa niso zamrli pohorski gozdovi, padle so zamenjali novi borci za svobodo, tisti, ki so dokončali boj Pohorskega bataljona.

Letošnje svečanosti in praznovanja so imela še posebno obeležje.

Ob 35. obletnici legendarne bitke je na Osankarici v osrčju pohorskih gozdov osrednja slovesnost, pri Treh žeblih pa komemorativna slovesnost. Med številnimi

gosti so bili Stane Dolanc, sekretar izvršnega komiteja predsedstva centralnega komiteja ZKJ, Sergej Kraigher, Mitja Ribičič, Lidijska Sentjurs, Janez Barborič, generalpolkovnik Franc Tavčar, preživeli borci pohorskega bataljona (tisti, ki tega dne niso bili na Osankarici), svojci padlih in borci Zidanskove brigade ter številni občani in mladina občine Slovenska Bistrica.

Osrednji govor pred več tisoč zbranimi je imel Stane Dolanc, ki je med drugim dejal: »Pohorski bataljon je sicer padel, vendar pa ni doživel poraza«.

»Njegov poslednji boj je bil v bistvu zmaga, politična zmaga. Izpričal je velikansko vero in prepričanje našega človeka, da bo sovražnik naposled premagan, da bo revolucija izbojevana zmagovito in da se za ta veliki cilj spleča darovati tudi svoje življenje.«

V Partizanskem domu na Osankarici so odprli razširjeno stalno razstavo o Pohorskem bataljonu in zgodovini narodnoosvobodilnega gibanja na Pohorju. Če vas kdaj zanese pot proti Osankarici, ogledajte si ta muzej v osrčju Pohorja, zavijte na pot proti Trem žebljem in doumelji boste v vašem srcu veličino poslednjega boja Pohorskega bataljona.

Komaj smo verjeli, ko se je v sredo, 4. januarja razširila žalostna vest, da je preminul naš dolgotletni sodelavec Stane SOTLAR. Saj smo nekaj dni poprej zvedeli, da se mu stanje izboljšuje. Smrt pač ne prizanaša.

Njegova življenjska pot je pričela pred 57 leti v Radečah. Toda že v gimnaziji in pozneje na učiteljski se je vključil v tisto sredino, iz katere so izšli številni aktivisti Osvobodilne fronte in borci narodnoosvobodilne borbe. Že v juniju 1941 je občutil okupatorjevo pest, do pomladi 1943 pa je bil še štirikrat aretiran. Tako je okusil surove metode policije večino vmesnega časa. Naposled pa so ga okupatorske oblasti odpeljale v internacijo, odkoder pa je pobegnil in se septembra 1943 vključil v vrste partizanov. Do konca vojne je bil na raznih odgovornih dolžnostih v operativnih enotah NOV. Tudi po vojni je še ostal v JLA, dokler ni bil leta 1949 demobiliziran v činu poročnika.

Zdaj ga je zanesla pot na Metalurško-industrijsko šolo v Štore, kjer je bil učitelj, dokler ni bil poklican na druge odgovorne dolžnosti. Tako je delal pri Okrajni združni zvezi v Celju, pozneje je postal sekretar občinskega komiteja ZKS, pa predsednik občinskega odbora SZDL v Vojniku in član okrajnih političnih organizacij in

iz krajevnne skupnosti Š T O R E

Reorganizacija krajevnne skupnosti

Dne 21. in 22. decembra 1977 so bili izvedeni zbori občanov po stalnih območjih naše krajevnne skupnosti. Na njih so govorili o reorganizaciji sedanje KS in programu dela za leto 1978.

Svet KS in KK SZDL sta pripravila variantne predloge bodoče organiziranosti, ker spada naša KS med velike v celjski občini, ki zaradi svoje geografske razčlenjenosti in različnosti interesov posameznih stalnih območij znotraj srednjeročnega programa narekuje potrebe po oblikovanju manjših in vsestransko zaokroženih organizacijskih enot.

Zbori občanov so sprejeli predlog, po katerem se razdeli sedanja Krajevna skupnost Štore v Krajevno skupnost Štore in Krajevno skupnost Teharje. O delitvi bodo odločili krajski novoustanovljene KS Teharje na referendumu, ki bo v začetku februarja. Pred tem bo posebej imenovani koordinacijski odbor pripravil vse potrebno za izvedbo delitve in referendumu. Zbor občanov na Teharju je posebej poudaril zahtevo, da se program komunalne dejavnosti rešuje skupno za obe bodoči krajevni skupnosti.

Zazidalni načrt Kompole

Poročali smo že o težavah, ki spremljajo izdelavo zazidalnega in ureditvenega načrta Kompole. Večletna prepoved gradenj, zaradi priprave načrtov, je zavirala postopno komunalno urejanje tega področja in zadrževala potencialne, predvsem domače individualne graditelje.

Na pripravljalnem sestanku predstavnikov KS, KK SZDL in Železarne Štore za sejo koordinacijskega odbora za prostorsko planiranje pri SO Celje je oblikovano stališče, da se zahteva čim hitrejši dokončanje zazidalnega načrta.

Na sestanku so predstavniki predlagali ponovno analitično proučitev stroškov predvidene komunalne ureditve z željo, da se znižajo, ker je od tega odvisno, ali bodo lahko zidali v Kompolah tudi železarji, kar je predvsem zanimivo za kraj in Železarno Štore.

Pričakujemo torej zazidalni načrt, ki bo omogočil v prvi fazi individualno gradnjo, kasneje pa v skladu s politiko stanovanjske izgradnje v železarni tudi gradnjo družbenih stanovanj in objektov skupnega pomena.

Anton Anderlič

Nesreča nikoli ne počiva. Kako grozljivo se, žal prepogosto, uresničuje te besede, ki jih včasih izrečemo, ne da bi se zavedali, kako hudo je, če se uresničuje. Kako hudo je šele, če si nesreča izbere za svoj žrtev človeka, ki je še pri najboljših močeh. Tak človek je bil naš livarniški delavec, tovariš Anderlič Anton, ki je delal v livarni valjev in nazadnje v livarni I kot pomočnik talilca I. Dokončal je 6. razredov osnovne šole in potem živel pri materi, obdeloval zemljo, dokler se ni podal za kruhom k Upravi za ceste LRS in se naposled zaposlil v naši delovni organizaciji, v livarni valjev. Skromen, prizadeven, delaven. Saj je bilo treba krepko prijeti za delo na kmetiji doma in še v tovarni. Tam gori pri

Sv. Emi stanujejo Anderliči, Tonček je bil poročen. Vozil se je dnevno z vlakom iz Sodne vasi v Štore, kjer se je resno oprijel livarniškega dela. To je težko delo, tu je vročina, tu je prah, prepričani, toda tudi na kmetih je treba vzdržati v hudi poletni vročini. Če si priden in resno gledaš na življenje in delo, se privadiš vsakemu delu. In naš Anton se je privadil livarskega dela. Ker je bil prizadeven, je napredoval za pomočnika talilca II, pozneje za pomočnika talilca I v livarni I. Pa je prišel tisti črni četrtek, tisti usodni trenutek, ko ga je pri težkem in napornem delu stisnilo in — Tone je poškodbam podlegel. Udarec za družino, udarec za obrat in tovarno. Na lepem smo ob dobrega sodelavca. Usodna je vsaka, tudi najmanjša nepravilnost in neprevidnost, botruje še nesrečno naključje in — ugasne življenje človeka, delavca, ki bi lahko in bi moral še vrsto let skrbeti za domačijo, za družino.

Zdaj vemo samo to, da ga bomo zelo pogrešali, da nam je hudo za marljivim sodelavcem, da ga bomo ohranili v najlepšem spominu.

R. U.

Zdravstvena postaja Štore

O zdravstveni postaji v informaciji samo naslednje:

- izdelava glavnega projekta je v zaključni fazi,
- rezultati raziskave tai, kjer bo zgrajena zdravstvena postaja so neugodni, kar bo zahtevalo posebno in zaradi tega dražje temeljenje,
- Sklad za urejanje mestnih zemljišč odkupuje zemljišče za zdravstveno postajo,
- pri Geodetskem zavodu Celje

je naročeno količenje terena, na katerega bodo premeščene garaže z lokacije zdravstvene postaje, — končana je lokacijska dokumentacija, ki je potrebna za naročilo lokacijskega dovoljenja.

Doslej opravljena pripravljajna dela obetajo pravočasen začetek graditve zdravstvene postaje, hkrati pa se kažejo nepredvideni povečani stroški, pogojeni s kvaliteto tai, na katerih bo zgrajena zdravstvena postaja.

PO PLANINSKIH POTEH

Ljubitelji planin bogatejši še za en planinski hram na Krvavcu

Kranjski planinci so z otvoritvijo nove planinske koče Gospinec na Krvavcu v tem letu že drugič slavili velik delovni uspeh, ki bo v čast ne samo kranjskim planincem, ampak tudi širši rekreativni javnosti po vsej Sloveniji, pa tudi Jugoslaviji.

Izreden uspeh so dosegli že pred meseci, ko so otvorili povsem novo kočo na Ledinah in tako omogočili planincem, posebno pa

vil predsednik PD Kranj, Franc Ekar, nato pa se v kratkih besedah in z zares planinsko iskrenostjo zahvalil vsem, ki so na takšen ali drugačen način pomagali pri izgradnji te gorske lepote. To so predvsem telesno-vzgojna kulturna skupnost Kranj, Planinska zveza Slovenije, skupščina občine Kranj, JLA in mnogi, ki so s svojim prostovoljnim delom odtehtali veliko denarja. Za njim so se zvrstili še

Pri otvoritvi koče se je zbralo tudi veliko družbeno političnih delavcev

še smučarjem vadbo tudi v poletnih mesecih na najnižjem ledeniku v Evropi. To slovesnost so posvetili prav v čast dneva republike in leta jubilejev.

Čeprav je tisti dan na Krvavcu ob svečani otvoritvi pihal močan veter, pomešan s snegom, bo vsem prisotnim 26. november ostal v živem spominu po svoji pristnosti in domačnosti. Kljub slabemu vremenu se je zbralo nedaleč od gornje postaje vlečnice na višini 1.485 m veliko število družbeno političnih delavcev, planinskih delegatov ter ljubiteljev planin. Že sama imena kot so Tone Bole, Marjan Oblak, Miha Potočnik, Tone Volčič, Jože Kavčič, Milan Križnar, nam dovolj zgovorno povedo, kaj pomenijo kranjski planinci in njihovo nesebično delo.

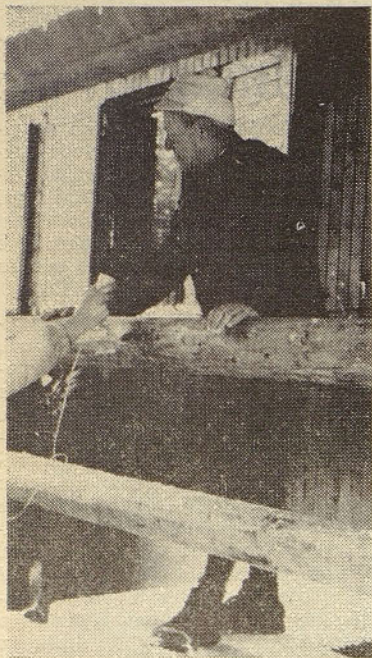
Najprej je vse navzoče pozdra-

drugi slavnostni govorniki kot so: predsednik Planinske zveze Slovenije Miha Potočnik, Kranjski župan Tone Volčič, predsednik telesno-vzgojne kulturne skupnosti Kranj Milan Križnar ter starosta kranjskih planincev Črtomir Zorc, ki je imel dolžnost, do kočo po stari planinski navadi »odveže«. Seveda pa poprej niso pozabili poslati planinski pozdrav tov. Titu, kot prvemu častnemu članu PD Kranj. Pismo s pozdravi Titu je navzočim prebrala mladinka njihovega društva.

Preden je starosta Zorc »odvezal« kočo, se je v svojem govoru dotaknil zgodovine kranjskih planincev in dodal, da je prav on doživel obe rojstvi kranjskega Planinskega društva. Povedal nam je, da je bilo prvo rojstvo leta 1896,

(nadaljevanje na strani 13)

(nadaljevanje z 12. strani)
drugo pa leta 1946. Obžaloval je, da je lahko pomagal fizično le pri prvem rojstvu, pri drugem pa je bil še predsednik društva. Pri tej koči pa zaradi starosti ni mogel aktivno sodelovati. Ker je vseskozi lahko neposredno spremljal razvoj planinstva v Kranju, se je zelo

Med govorniki je bil tudi vedno vder Miha Potočnik — preds. planinske zveze Slovenije

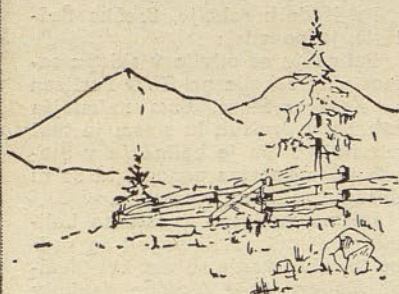
pohvalno izrazil o delovni vnemi svojih soplanincev, posebno še mladine. Na koncu je še dodal in nagovoril vse navzoče, da naj še naprej gojijo vsi planinci takšne ideje, ki so v korist njim in vsemu delovnemu ljudstvu.

S tem je bila svečanost zaključena. Na povabilo Emila Herleca: »Prosim planinci vstopite!« pa smo se vsi napotili v objem prijazne koče na »ta kratkega«, kajti mraz nas je že pošteno obdelal.

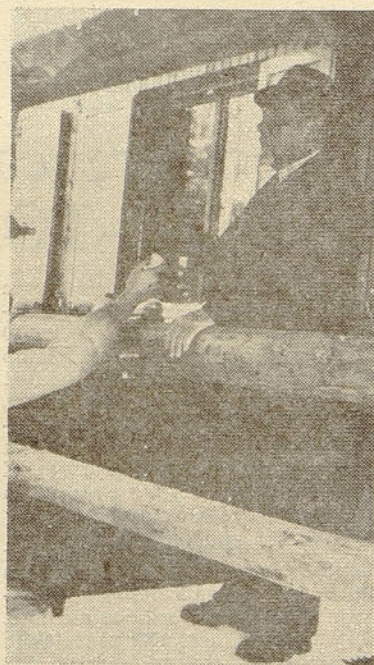

Vse navzoče je pozdravil predsednik PD Kranj Franc Ekar

Ker sem imel kot delegat priloženost biti tudi pri otvoritvi koče na Ledinah, sem lahko opazoval vse te marljive kranjske delavce. Pri otvoritvah obeh koč, pa naj si bo to na Ledinah ali na Krvavcu, vidiš tu vedno iste neumorne obraze, ki se nikdar ne hvalijo, ampak hvalijo le tiste, ki so jim priskočili na pomoč v kakršnikoli obliki. Pri delu jih vidiš vedno vedre in nasmejane ter pripravljene, da ti pomagajo v vsakem trenutku. Tu se planinec počuti do-

mačega, po planinski etiki pa mnogo bogatejšega. Že je dosti, da pogledaš po organizacijski plati in vidiš, kako teče vse uglajeno, prideš do spoznanja, da dokler bodo imeli kranjski planinci takšne planince — delavce kot so Ekar, Herlec, Smolej, Eržen in drugi, nam ni treba biti v strahu, da bodo naše prelepe planine izgubile svoj enkratni prvobitni čar.

Kočo je »odvezal« starosta Kranjskih planincev Črtomir Zorc

Zato kranjskim planincem za njihove uspehe tudi naše iskrene čestitke.

Tine Sivka

VAŽNE TELEFONSKE ŠTEVILKE

Zavod za požarno varnost in sedež štaba CZ	22-090 ali 93
Uprava javne varnosti	23-941 ali 92
Reševalna postaja	94

V PRIMERU POŽARA
IN NEVARNOSTI :

TELEFON 302

OKVIRNI PROGRAM IZLETOV — POHODOV PD »ŽELEZAR« ŠTORE ZA LETO 1978

JANUAR

1. Zimski pohod na Paški Kozjak (Špik — 1109 m)
2. Zimski pohod na Kum (1219 m)
3. Rekreativno smučanje pri Arehu

FEBRUAR

1. Zimski pohod na Mrzlico (1110 m)
2. Tradicionalni zimski vzpon na Stol (2238 m)
3. Rekreativno smučanje s tekmovanjem na Krvavcu

MAREC

1. Zimski vzpon na Okrešelj in po možnosti turno smučanje
2. Obnavljanje markacij po poteh, ki spadajo k našemu PD:
 - a) Store—Laška vas—Vrtnčev dom—Svetina
 - b) Store—Opoka—Zlateče—Reševna
 - c) Store—Pečovje—Tolsti vrh—Celjska koča—Svetina—Reševna
 - d) Škofja vas—ETOL—Šmartinsko jezero—Šmartno v Rožni dolini
3. S planinkami v neznanu za njihov praznik

APRIL

1. Vzpon na Lepenatko (1422 m) in Rogatec (1557 m) v Zg. Sav. d.
2. Vzpon na Raduho (2062 m) iz Luč in nazaj
3. Kremžarjev vrh (1164 m)

MAJ

1. Izlet na Turjaški grad in naprej pohod v Roške gozdove (baza 20) ter vzpon na Trdinov vrh (1181 m) v Gorjancih
2. Pohod na Veliki Snežnik (1796 m) pri Ilirski Bistrici
3. Pohod po Zasavski poti: Kumrovec—Bohor—Lisca—Lovrenc—Veliko Kozje—Rimske Toplice

JUNIJ

1. Izlet v pogorje Kozjaka (Kobansko pogorje) z najvišjim vrhom Košenjak (1521 m)
2. Pohod v Skofjeloško hribovje: Škofja Loka—Lubnik (1024 m) — Blegoš—Železniki (Dražgoše).
3. Izlet-pohod (združen s smučanjem) na Kanin (2585 m) in po možnosti še vzpon na Matajur (1643 m).

JULIJ

1. Pohod po Karavankah: Ljubelj—Zelenica—Stol—Belščica—Medji dol—Javorniški rovt—Jesenice
2. Pohod v Savinjske in Kamniške Alpe: Logarska dolina—Ojstrica (2349 m) — Korošica (1808 m) — Presedljaj—Konj—Velika planina—Kamniška Bistrica
3. Pohod: Logarska dolina—Okrešelj—Savinjsko sedlo—Ledine—Češka koča—Jezersko

AVGUST

1. Pohod v Julijce: Vršič—Jalovec (2643 m) — dolina Zadnje Trente — vzpon na Bavški Grintavec (2344 m) iz vasi Soča v Trenti
2. Pohod na Triglav združen z vzponi bližnjih Triglavskih vrhov, kot so: Cmir (2393 m), Vrbanova špica (2408 m), Rjavina (2457 m)
3. Pohod na Špik (2472 m) iz Krnice preko Kriške stene na Križ (2410 m) in naprej na Škrlatico (2738 m). Sestop v Vrata

SEPTEMBER

1. Piknik v Robanovem ali Matkovem kotu
2. Pohod: Rogla—Ribniška koča—Pungart—Kremžarjev vrh—Slovenj Gradec
3. Po Zasavski poti: Rimske Toplice—Kopitnik—Gore—Kal—Mrzlica—Partizanski vrh—Vrhe—Čemšeniška planina—Trojane

OKTOBER

1. Pohod na Menino planino.
2. Pohod po Savinjski poti: Letuš—Gora Oljka—Vinski vrh—Jama Pekel—Šempeter
3. Izlet na Janče (794 m)

NOVEMBER

1. Izlet na Sladko goro pri Poljčanah
2. Srečanje z žalskimi in zabukovskimi planinci na Homu
3. Planinski večer naših planincev s predvajanjem filmov in diapozitivov ter družabno srečanje s plesom

DECEMBER

1. Sprehod na Anski vrh nad Celjem
2. Družbene igre na Petričku (trim steza...)
3. Silvestrovanje 1978/1979

V ta program je treba vključiti še štiri pohode in eno srečanje planincev, ki pa jih zaradi nedoločenih datumov še nismo mogli natančno opredeliti:

- srečanje planincev Savinjske regije v organizaciji našega PD
- pohod železarjev na Triglav ali Škrlatico
- pohod železarjev na Peco
- pohod čez Kamniško sedlo v organizaciji našega PD
- pohod po poteh AVNOJ (4 dni)

ŽELEZARJEM — PLANINCEM NA POT

»Ljubil sem gore in se zmerom znova vračal k njim. Vendar le ljubezni odpro gore vse svoje bogastvo in globino svoje duše. Hočejo celega moža, popolno predanost, srečnega poguma in resničnega navdušenja. Tedaj tudi one vračajo ljubezen z ljubeznijo...«

Ce pa spoznajo, da te niso privedle srčne želje, temveč moda, šport, gizdavost ali slučajna muhavost, takrat nezaupljivo skrijejo svoje zaklade ter postanejo ponosne, mrzle in neme. Takemu tujcu nimajo kaj povedati. Reven gre od njih, kakor je bil prišel.«

JULIUS KUGY

Srečno!

Komisija za izletništvo
PD »Železar« Štore

ŠPORT IN REKREACIJA

IZ TVD PARTIZAN-KOVINARJA

Znano je, da je to eno najuspešnejših, najbolj delovnih telesno-vzgojnih društev v naši republiki. V 10 sekcijah je delo izredno razgibano, kar je pripisati tudi požrtvovalnemu delu predsednikov sekcij in vodnikom v posameznih panogah. Društvo bo imelo v kratkem letno konferenco, na kateri bodo podrobneje spregovorili o izvajanju programa društva, o težavah in načrtih za prihodnost. O tem bomo poročali v prihodnji številki našega glasila. Menimo pa, da je prav, če spregovorijo o dosedanjem delu in o načrtih za delo v prihodnje

predsedniki sekcij. Ker nismo dospeali do vseh, naj zaenkrat spregovorijo naslednji:

Tovariš Kolenc Anton deluje v društvu kot vodnik od leta 1974, kot predsednik sekcije za rekreacijo in temeljno telesno vzgojo pa od leta 1975. Zastavili smo mu vprašanja:

»Kako gledaš na dosedanje delo v sekciji in kako si zamišljaš delo v prihodnje? Kaj bi bilo treba, po tvojem mišljenju, podvzeti, da bi v vrste Partizana privabili še več mladine in odraslih?«

Odgovor: »Menim, da je delo sekcije za rekreacijo in temeljno telesno vzgojo pri TVD Partizan-Kovinarju dokaj urejeno. V sedanjem času je nujno potrebno, da skrbi društvo Partizan za rekreacijo, kajti z organiziranim in načrtanim delom lahko privabiš čim več mladih in odraslih v naše vrste, kar se pozitivno odraža pri odraščanju mladih in pri skrbi za čim bolj zdravo telo in duha pri odraslih.«

V okviru te sekcije delujejo organizirano naslednji oddelki:

— oddelek otrok-starši, cicibanov, pionirjev, pionirk, članic ter dva oddelka članov. Obisk v vseh teh oddelkih je dokaj dober. Žal pa nismo uspeli pri poskusih, da pridobimo v naše vrste mladinke in mladince, torej tiste, ki so končali osnovno šolo in nadaljujejo šolanje na srednjih šolah. Upam, da bomo z večjim prizadevanjem in z bolj organiziranim delom uspeli tudi v teh naših prizadevanjih.

Zelimo si, da bi čim prej uredili Trim kabinet, ki naj bi služil predvsem oddelkom članov in članic.

Kaj več in podrobneje pa bo zajelo moje poročilo na letni konferenci.

srečanjih smo slavili zmago. Ker so vodili sekcijo člani ekipe, katere so zadožili in jim izkazali zaupanje soigralci, posebno takrat, ko smo ostali brez predsednika in trenerja, moramo biti z delovanjem in vodenjem rokometne sekcije v preteklem letu zelo zadovoljni, saj so naši rokometasi pokazali veliko dozo resnosti in odgovornosti ter pripadnosti klubu, ter dostojno reprezentirali štorski rokomet.

Seveda niso bile naše ambicije izčrpane s tem, da imamo samo člansko ekipo in z njo tekmuje. Naše delovanje v prihodnosti se bo razširilo tako, da bomo formirali mladinsko ekipo, mlade igralce bi radi pridobili v naše vrste iz Štor in okolice. Vršijo se dogovaranja s profesorjem telesne kulture na osnovni šoli tov. Vernerjem Kristanom. Prepričani smo, da bo naše sodelovanje prineslo v prihodnje pričakovane — dobre rezultate. Poroč za te načrte nam je tudi obiskovanje naših petih članov seminarja za inštruktorje rokomet, ki se bodo aktivno vklju-

čili v nadaljnji razvoj štorskega rokomet.

Velja si zapomniti te optimistične načrte, saj so fantje izpeljali

vsako zadano nalogo uspešno in dosledno.

Tomo Majer

Sekcija za balinanje

Predsednik sekcije, Srečko Šošarič, je povedal:

Baliranje se odvija v sklopu samostojne sekcije pri TVD Partizan — Kovinar Štor. Smo najmlajša sekcija v društvu in s tem je tudi razumljivo, da je baliranje v Štorah nova športna panoga, ki še ni dosegla zadovoljiv razmah.

Imamo moderno dvostezno balnišče in tudi ostali pogoji za vadbo in tekmovalno so več kot idealni. Baliranje je izredno zanimiv šport in primeren za vse starostne kategorije.

Kljub kratkemu obstoju organizirane balinarske dejavnosti pa smo dosegli že nekaj dobrih rezultatov pa čeprav gojimo ta šport predvsem za rekreacijo.

Naša sekcija ima za novo sezono izdelan bogatejši program dela z željo, da formiramo posebno tekmovalno ekipo in da damo večji poudarek množičnosti s posebno željo, da se v našo sekcijo vključijo kar največ novih članov!

Tov. Ivan Judež, predsednik kegljaške sekcije, je na enako postavljeno vprašanje odgovoril:

Dosedanje delo kegljaške sekcije je bilo zelo uspešno glede tekmovalnosti in uspehov na tekmovanjih. Kar se pa tiče možnosti pri kegljanju, še ni na tisti višini kot bi moralo biti. Glede rekreacije smo tudi zadovoljni, saj so ure ko gre za rekreacijo zelo obiskane.

V bodoče bi morali na tem področju športa v Štorah nekaj storiti, kar bi dvignilo vzdušje kot tekmovalnih igralcev rekreativnih, to je dograditi četrto stezo. Zakaj tako govorim. V Štorah, kar se tiče tekmovalnega kegljanja, si ne moremo privoščiti in to samo zato, ker trizestno kegljišče. Da ne govorim koliko nas stane, če najamemo štirizestno kegljišče, pa kljub temu, da ga plačamo, težko dobimo. V nasprotnem primeru bi šlo vse lažje, kjer bi delali samo zamenjavo kegljišč. Pozivam vse dejavnike v Štorah — to mislim na vsakega zaposlenega športnika ali nešportnika, da temu pristopi na pomoč in podpre, da dogradimo kegljišče, četrto stezo, kar bi za Štor veliko pomenilo.

Konferenca OO ZSMS ŽŠ-TOZD VIT

Petnajstega novembra je imela Osnovna organizacija Zveze socialistične mladine Slovenije, TOZD Vzdrževanje in transport letno konferenco. Udeležilo se je 41 mladincev iz vseh obratov TOZD, predsedstvo OO, prisotni pa so bili še sekretar OO ZK tov. Maček Franc, predsednik predsedstva KK ZSMS ŽŠ tov. Dragan Simović in tov. ing. Ivanšek Stane.

Naloga konference je bila, kritično spregovoriti o dosedanjem delu in o okvirnih nalogah, ki čakajo mladince v prihodnjem letu. Celotno dejavnost OO predstavlja aktivnost samega predsedstva OO in seveda aktivnost OO kot celote.

Predsedstvo se je od svoje izvolitve v začetku marca lani sestajalo redno, vsak mesec. Teme, ki so bile obravnavane na sestankih, so bile najrazličnejše — od vloge ZK in sindikata v današnji družbi, do priprav na povsem konkretne akcije. Slednje so predstavljale težišče dejavnosti OO. V aprilu smo se mladinci udeležili delovne akcije pri Vrnčevem domu, kjer je bilo potrebno izkopati jarek za vodovod. Maja smo se udeležili rednega vsakoletnega majskega srečanja. 25. maja smo izdelali povzetek iz uvodnika v Fužinarju, ki govori o liku Josipa Broza in ga posredovali na oglasne deske.

Poleti so bile v ospredju mladinske delovne akcije. Letošnjih so se udeležili iz naše TOZD trije mladinci in sicer: Ojstršek Janez

kot komandant MDB Veljko Vlahovič na MDA »Kozjansko 77«, ter Čanžek Vinko in Sikula Konrad, ki sta se udeležila zvezne MDA »Kozara 77«. Oba sta na tej akciji prejela pohvalo.

Omeniti velja, da so vsi trije v svojih delovnih sredinah ob odločitvah za odhod v brigado naleteli na razumevanje in ustrezno podporo.

V septembru smo sodelovali v lokalni akciji pri urejanju cestišča v Kopolah. Konec septembra pa je predsedstvo OO pripravilo tekmovalno za pokal OO ZSMS ŽŠ TOZD VIT v malem nogometu. Tekmovanje, ki se ga je udeležilo 6 ekip TOZD, je v celoti uspelo.

Poročilo o dosedanjem delu, na katerega ni bilo bistvenih pripomb, je sledil okvirni predlog akcijskega programa OO za leto 1978, ki je bil v celoti sprejet. Okvirni program zajema vse aktivnosti akcijskega programa koordinacijske konference ZSMS ŽŠ in vključuje še:

— čim več aktivnosti pri reševanju temeljnih vprašanj razvoja samoupravnega socializma, v skladu s cilji, začrtanimi v programu ZKJ ter v ustavah SFRJ in SR Slovenije,

— delovanje in zavzemanje za razvijanje in krepitev ljudske obrambe, neodvisnosti in suverenosti socialistične samoupravne družbene skupnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti,

(nadaljevanje na strani 15)

Razgovor s predsedniki sekcije TVD Partizan-Kovinar

Tomo MAJER, predsednik rokometne sekcije

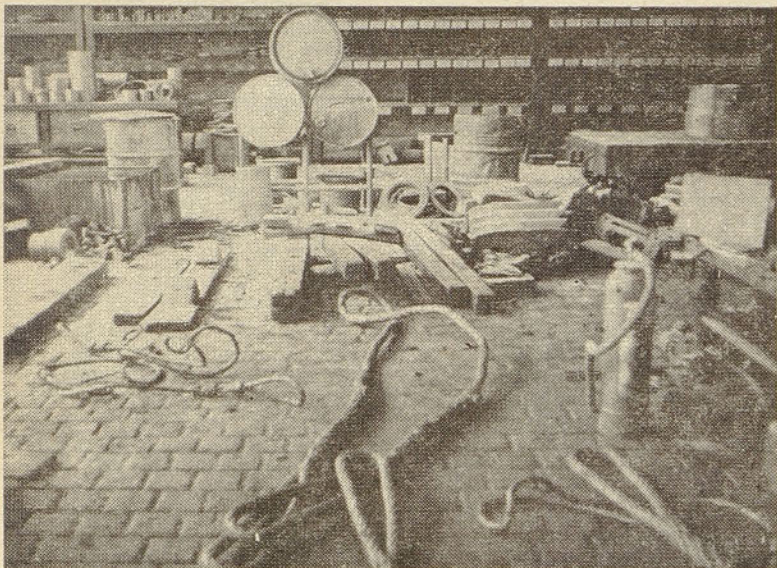
Če bi poskušal ob koncu leta narediti še enkrat rezime delovanja rokometne sekcije, bi lahko napisal, da smo sodelovali na zimskem prvenstvu Slovenije v rokometu in se uvrstili v gornji del prvenstvene lestvice. V nadaljevanju tekmovalna skupnost, spomladanski del, smo se ponovno uvrstili med najboljše ekipe v regiji. Letošnji jesenski del tekmovalnega smo končali na tretjem mestu, kar nam daje realne možnosti za osvojitve zelo visokega mesta na koncu tekmovalnega, morda celo prvo.

V počastitev dneva mladosti, Titovih in partijskih jubilejev smo organizirali rokometni turnir v Štorah in ga osvojili. Prav tako smo osvojili turnir ob Dnevu republike v Laškem.

Organizirali smo tudi dve atraktivni mednarodni srečanja in to s prvo ligaško ekipo italijanskega prvenstva — Rimini in švicarskim moštvom iz bližine Züricha. V obeh

Nezgode v mesecu decembru

Iz podatkov službe varstva pri delu je razvidno, da je bilo v mesecu decembru 27 nezgod pri delu in izgubljenih 461 delovnih dni. Tu so všteti tudi izgubljeni dnevi bolovanja zaradi delovnih nezgod v prejšnjih mesecih.

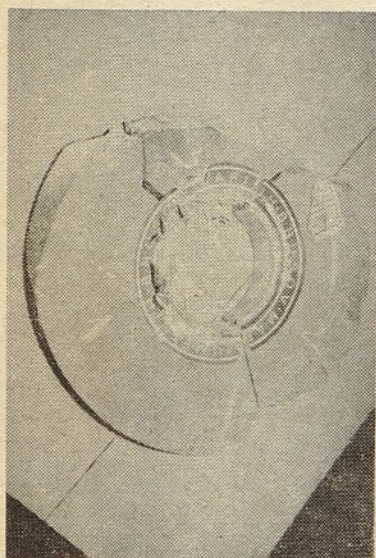
Nered je velikokrat vzrok delovnim nezgodam

V mesecu decembru sta bili prijavljeni 2 nezgodi na poti z dela in izgubljeno 39 delovnih dni.

Pregled nezgod pri delu in na poti po posameznih temeljnih organizacijah in Organizaciji skupnih služb.

TOZD	Nesreče pri delu	Izgub. dnevi	Nesreče na poti	Izgub. dnevi
Jeklarna	4	80	—	—
Elektrojeklarna	4	33	—	—
Valjarna	3	40	—	—
Valjarna II	4	95	1	12
Jeklovlek	1	12	—	—
Skupaj TOZD I	16	260	1	12
Livarna I	4	22	—	—
Livarna II	4	91	1	1
Skupaj TOZD II	8	113	1	1
Obdelovalnica valjev	—	23	—	—
Obdelovalnica litine	1	21	—	—
Skupaj TOZD III	1	44	—	—
Obrat transport — TOZD IV	—	22	—	—
Tovarna traktorjev	—	4	—	—
GSKG	2	18	—	23
OSS	—	—	—	3

Vedno moramo imeti pred očmi dejstvo, da botrujejo nezgodam in nesrečam dejavniki, ki bi se jim lahko izognili: neprevidnost, površnost, premala zbranost pri delu. Prikažimo to z naslednjimi slikami:

Nepravilno delo in posledice...

Zakaj tako?

KONFERENCA OO ZSMS ŽŠ TOZD ViT

(nadaljevanje s 14. strani)

— skrb za izvajanje nalog, ki izhajajo iz novega zakona o ljudski obrambi in zakona o družbeni samosaščiti,

— vzpodbujanje bratstva in enotnosti ter nacionalne enakopravnosti članov ZSM,

— vsestransko informiranje o družbenih vprašanjih in spremljanje družbenih gibanj pri nas in v svetu,

— odgovorno izvrševanje nalog, ki jih imamo kot občani, proizvajalci, delavci,

— aktivno delovanje za uveljavljanje programskih načel organizacije,

— vzpodbujanje in obveščanje o kulturnih, športnih in ostalih prireditvah v DO, KS in med občani ter čim bolj množično sodelovanje,

— sodelovanje v »Železaru«, mladinskem informiranju ter biltenu OK ZSMS Celje,

— organizacija športnega tekmovanja v okviru OO ali v sodelovanju z ostalimi OO,

— organizacija mladinskega izleta v okviru OO ali v sodelovanju z ostalimi OO.

V razgovoru, ki je sledil, je najprej spregovoril tov. ing. Ivanšek

Stane. V imenu vodje TOZD ViT je pozdravil vse prisotne in poudaril, da dosedanje delo kaže na vedno večjo zavzetost mladih, kar je vsekakor razveseljivo.

Predsednik predsedstva KK ZSMS ŽŠ tov. Simović Dragan, se je najprej dotaknil okvirnega akcijskega programa OO in pri tem poudaril pomen konkretizacije akcijskega programa. Spregovoril je tudi o pomenu zavzemanja mladih za uspešno gospodarjenje, saj je v ŽŠ od vseh zaposlenih okoli 30 % mladincev, v samem TOZD ViT pa je mladincev več kot 40 %.

Sekretar OO ZK tov. Maček Franc se je zavzel za čim širše vključevanje mladih v inovacijsko dejavnost, še posebej pa je opozoril na potrebo po večji angažiranosti mladincev v samoupravnih organih.

Ob koncu zapisa je treba povedati še to, da mora biti ob vsem ostalem še posebej poudarjena skrb za marksistično izobraževanje in idejno politično usposabljanje, zato pa so potrebna najrazličnejša predavanja in seminarji ter čim tesnejše sodelovanje mladincev z ŽK in ostalimi družbeno političnimi organizacijami.

Dušan Krošl, ing.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, brata, strica

STANETA SOTLARJA

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki ste čutili z nami in nam izrazili sožalje, ga pospremili na njegovi zadnji poti in okrasili njegov grob s cvetjem.

Posebna zahvala osebjem zdravilišča Rogaška Slatina, osebjem celjske bolnišnice, ki mu je prizadevno lajšalo bolečine v zadnjih dneh njegovega življenja, predstavnikom delovne organizacije Železarne Store, družbeno-političnih organizacij Železarne, TVD Partizana-Kovinarja Store, predsedniku Izvršnega sveta skupščine SR Slovenije, tovarišu Andreju Marincu, dipl. ing., predstavnikom ZKS Celje, SZDL Celje, Občinskega sindikalnega sveta Celje, Zveze borcev NOV Celje, obema govornikoma ob odprtem grobu, tovarišu Lubeju Francu in predsedniku Delavskega sveta Železarne, tov. Francu Kavki, sostanovalcem v Kajuhovi 9 in njegovim najožjim prijateljem.

Vsi njegovi

v primeru požara
in nevarnosti:

TEL. 302

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in dedka

FRANCA GRMEKA

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih urah stali ob strani, nas bodrili in nam pomagali. Zahvala velja vsem sodelavcem iz Železarne Store. Posebej se zahvaljujemo tov. Jožetu Knezu za organizacijo ob pogrebu. Prav tako tov. Verbiču za poslovilni govor, ter tovarišici Tončki iz krajevnne skupnosti za sodelovanje. Lepa zahvala gostinski enoti za darovano cvetje.

Iz srca vam hvala!

Žalujoča žena Mimi s hčerami, sinovi in vnuki

ŠTORSKI ŽELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA STORE — Izhaja enkrat mesečno — Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Gabršček Jože, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Uršič Rudi, Zmahar Ivan — Odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.

KADROVSKE VESTI

V mesecu DECEMBRU so bile v naši organizaciji združenega dela naslednje kadrovske spremembe:

NOVI ČLANI NAŠE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA

Suhodolčan Dušan, KV avtomehanik iz tovarne traktorjev — montaža; Radojkovič Anton, NK delavec iz livarne I; Glavan Slavica, VS absolvent VŠOD iz kadrovskega sektorja; Geršak Viljem, NK delavec iz MO — litine; Škornjanc Janez, NK delavec, Gavranovič Milan, NK delavec, Župnek Janez, KV strojni kalupar oba iz livarne II; Brenk Andrej, NK delavec, Smodej Alojz, NK delavec in Egartner Jože, NK delavec vsi iz valjarne I; Đokić Dragoljub, NK delavec, Veselinovič Milan, NK delavec, Lojić Stevan, NK delavec, vsi iz elektroplavža; Jovanović Dragomir, NK delavec iz MO — valjev; Podkrajšek Martin, KV voznik motornih vozil iz požarno reševalne službe; Lisec Neža, NK delavka iz komunale; Kink Cvetko, NK delavec iz jeklovleka; Trkulja Đurađ iz jeklarne II; Strohmaier Miroslav, VS absolvent metalurgije iz priprave livarne II; Počajt Milojka, KV frizerka iz ekonomsko-organizacijskega sektorja.

IZ JLA SO SE VRNILI

Rataj Ivan, KV strugar iz MO — litine; Tomušilović Mirko, NK delavec iz mehanične delavnice in Šmigovc Milan, PK vrtalec iz MO — litine.

Vsem želimo prijetno počutje med nami!

ODŠLI PO LASTNI ŽELJI

Koritnik Jože, KV strugar iz livarne II, Vodusek Martin, ekonomski tehnik iz komercialnega sektorja in Podlogar Alojz, strojni delovodja iz obrata za vzdrževanje transportnih sredstev.

SAMOVOLJNO ZAPUSTILI DELOVNO ORGANIZACIJO

Stiplošek Željko, NK delavec, Moni Hafiz, NK delavec, Doberšek Drago, KV jedrar, Grosek Boris, strojni kalupar, Kryezi Ismet, KV zlatar, Čitaković Milisav, NK delavec, Plavčak Franc, NK delavec, vsi iz livarne II; Korez Karel, strugar in Adžemović Ibrahim, NK delavec, oba iz obdelovalnice litine; Trebovc Martin, NK delavec iz komunalnega oddelka; Lorger Samo, NK delavec in Miladić Ranko, NK delavec, oba iz valjarne I; Storjak Zlatko, obratni električar NK delavec in Podvornica Sherif, NK delavec, oba iz livarne I; Ve-

selinovič Milan, NK delavec iz elektroplavža; Lubej Franc, KV strugar iz obdelovalnice valjev. iz elektroobrata; Vranješ Radovan,

NA NOVO ŽIVLJENJSKO POT SO STOPILI

Markovšek Daniel iz obdelovalnice valjev, Ostruh Dušan, Pašić Kemal, Knez Miha, Trobiš Ignac ter Krajnc Karl, vsi iz tovarne traktorjev, Brglez Drago in Verk Marjan iz modelne mizarne, Mecilovšek Franc iz livarne I ter Drobnak Ožbolt iz elektroplavža.

Vsem želimo obilo družinske sreče!

NARAŠČAJ V DRUŽINI SO DOBILI

Vidaković Mile iz elektroobrata, Žavski Martin iz valjarne I, Gril Jože iz transportnega obrata, Božiček Beno iz merilne službe, Jošt Vinko iz valjarne II, Kvar Miran iz tovarne traktorjev, Čaušević Rafi iz livarne I, Mlakar Alojz iz valjarne I, Ojsteršek Andrej iz energetskega obrata, Kovačič Anton iz tovarne traktorjev, Brenk Miroslav iz tovarne traktorjev, Vodišek Anton iz livarne I in Žagar Ivan z elektroplavža.

Vsem iskreno čestitamo!

V mesecu novembru so se komisije za kršitev delovnih obveznosti pri TOZD 114. panoge, TOZD ViT in TOZD MO sestale 3 krat in obravnavale 27 primerov kršitev delovnih obveznosti.

Delovne obveznosti so kršili:

1. ŽAGAR Franc, valjarna II — dne 26., 27. 7. 1977 neopravičeno izostal — javni opomin
2. VUKOVIĆ Drago, obd. litine — dne 19. 10. 1977 zastružil kokele — javni opomin
3. JUG Janez, meh. delav. — dne 10. 9. 1977 prišel na delo vinjen — javni opomin
4. STANCER Franc, transport — dne 17., 18. 10. 1977 neopravičeno izostal — javni opomin
5. OMERZA Ivan, meh. delav. — dne 5. 8. 1977 spor z vratarji — javni opomin
6. ZLENDER Rudolf, valjarna I — dne 22. 10. 1977 neopravičeno izostal — javni opomin
7. TACER Vlado, valjarna II, — dne 7. 11. 1977 neopravičeno izostal z dela — javni opomin
8. ARHAR Franc, valjarna I — dne 17. 10. 1977 zapustil varovano območje — javni opomin
9. FATUR Ivan, valjarna II — dne 12. 10. 1977 opravljal nedovoljeno delo — javni opomin
10. MULEC Slavko, jeklarne II — dne 29. 10. 1977 prinesel v obrat prenosni televizor — javni opomin
11. RAJHER Anton, valjarna I — dne 11. 11. 1977 neopravičeno izostal z dela — javni opomin
12. PEER Jože, valjarna II — dne 17. 9. 1977 neopravičeno izostal z dela — javni opomin
13. NAJDENIK Vinko, valjarna

I — dne 8. 10. 1977 neopravičeno izostal z dela — javni opomin

Komisije za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu pri TOZD Energetika, TOZD ViT in TOZD 114. panoge so se sestale 3. krat.

1. STORJAK Zlatko, elektroobrat — dne 11. 9. 1977 samovoljno zamenjal popoldansko izmeno — prenehanje lastnosti delavca v

združenem delu — pogojno za dobo enega leta

2. JAGER Jakob, energ. obrat — dne 10. 9. 1977 malomarnost, predstavitev na drugo delovno mesto za 6 mesecev

3. FENDRIH Stanko, elektroplavž — dne 18., 19., 20. in 25. 9. 1977 neopravičeno izostal z dela — odvzem lastnosti delavca v združenem delu.

UPOKOJENI

Erna GORIŠEK, rojena 23. 11. 1918 v Celju, stanujoča Čopova 23, se je zaposlila v Železarni Store 20. 11. 1947 najprej v šamotni kot finančni manipulant. Nadalje je opravljala dela na različnih delov-

se je zaposlila v Železarni Store 2. 8. 1952 kot transportni delavec, nazadnje pa opravljal delo sinterista na elektroplavžu.

Invalidsko se je upokojil dne 31. 12. 1977.

Franc JAGER, rojen 7. 9. 1930 v Celju, stanujoča Kajuhova 9, Celje, je bil najprej zaposlen od 1. 7. 1968 do 15. 8. 1968 pri splošni vodni skupnosti Savinja Celje. Dne 6. 5. 1969 se je zaposlil v Železarni Sto-

nih mestih, nazadnje pa opravljala delo statistika I v ekonomsko-organizacijskem sektorju.

Redno se je upokojila 31. 12. 1977.

Ignac ČEPIN, rojen 9. 7. 1919 v Voducah pri Šentjurju, stanujoča Gorica pri Slivnici 30.

V Železarni Store se je zaposlil 24. 7. 1947 in opravljal vseskozi delo kovača v valjarni I.

Invalidsko se je upokojil 25. 12. 1977.

Ladislav GROBOVŠEK, rojen 17. 11. 1918 v Boletini pri Šentjurju, stanujoča Prožinska vas 2.

Od 2. 6. 1946 do 16. 3. 1951 je bil zaposlen v Železarni Store, nato od 17. 3. 1951 do 31. 7. 1952 na železniški postaji Šentjur. Ponovno

re kot dežurni ključavničar v livarni I in nato v valjarni II. Nazadnje je iz zdravstvenih razlogov opravljal delo vratarja čuvaja v nadzorni službi vse do 31. 12. 1977, ko se je invalidsko upokojil.

Jože KRESNIK, rojen 21. 2. 1918 v Slancah pri Celju, stanujoča Laška vas 15.

V Železarni Store se je zaposlil 19. 6. 1946 in delal do 3. 5. 1957, nato delal v Železarni Iljaš, 6. 1.

1958 pa se je ponovno zaposlil v Železarni Store v oddelku tehnične kontrole, kjer se je tudi z dnem 19. 12. 1977 invalidsko upokojil.

Vsem upokojenim želimo, da bi še mnogo let uživali zasluženo upokojevo.